

DOMOLJUB

Glasiló Jugoslovanske Kmetске Zveze z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 12 Din. za pol leta.
Za inozemstvo 26 Din. za pol leta.
Posamezne številke se prodajajo po 1 Din.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati paš Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Ne odnehamo!

Bobneči ogenj liberalnega časopisja.

Kadar so v vojski hoteli zrahljati sovražnikove postojanke, je vse topništvo začelo nanje bruhati ogenj. Tak »tromelfajerc« vprizarja liberalno časopisje na našo stranko. Omajali bi radi v ljudstvu zavest, da je edina rešitev izpod belgrajskega jarma avtonomija Slovenije. Ker je naša stranka tista, ki se bojuje za gospodarsko rešitev naroda, poskušajo zanesti v ljudske vrste nezaupanje do SLS. Svobodomiselnó »Jutro« ponavlja vsak dan namesto jutranje molitve laž o homogeni radikalni vladi, ki so jo po »jutrovske« modrosti krivi naši. Pucljev »Kmetijski list« meče vsak teden blato na naše kmetске poslance in laže, da so krivi vsega hudega: davkov in kuluka. To je tudi njegovo edino »delo za kuluk«, drugega tako ne more pokazati. Starejši naši pristaši vedo, da je pesem o krivdi klerikalcev že zelo stara. Krivi so bili pred vojsko vsega — in po vojski, pred volitvami — in po volitvah. Tega jih je naučil star francoski prostozidar, ki je rekel: »Krepko obrekuj, nekaj se zmeraj prime.« Tega nauka se drže in — obrekujejo.

V tem boju so zvití ter ne pokažejo prave barve. Danes že nočejo veljati več za centraliste, ampak vpijejo le proti klerikalizmu. Da, celo za avtonomijo bi bili, če bi se ne bali »klerikalne komande« kot pravijo. Te se je seveda bati, ker bi postavila nekaj liberalnih advokatov in oderuhov — pod kap.

Maloverni.

Dobe se nekateri, ki imajo pred liberalnimi listi še zmeraj nekako spoštovanje. Če jim dan na dan trobi eno in isto, pa začno misliti, da je nazadnje vendarle morebiti nekaj resnice. Omahljivci in bojazljivci se dobe povsod. So kakor seme ob potu, ki ga ljudje pohodijo. Hudič liberalnega časopisja je vzol, kar je bilo v njih dobrega.

Drugi so kratkovidni. Ne vidijo brž uspehov, pa obupajo. Dobi se danes nekaj ljudi, ki so 18. marca volili s SLS, ki je obljubila, da se bo borila z vsemi silami za avtonomijo. Vedo, da naša stranka ni obljubovala velikih uspehov že drugi dan, toda pride liberalci in samostojnež, pa mu

govori o nedelavnosti in neuspehih poslancev in kratkovidnež začne dvomiti. Postane nergač, ki vsaki stvari škoduje. Zdi se mi kot tisto seme, ki je padlo na kamenita tla. Požene — pa spet usahne.

Nekateri so volili s stranko, ker so iskali osebnega dobička. Nič niso pomislili, da se v politiki dela tudi za bodoče rodove. V svoji sebičnosti ne vidijo drugih, ampak le sebe. Če takemu kak poslanec ne more ustreči — pa meče blato na vso stranko. Seme lepe avtonomistične misli so zamorile drobtine z vladne mize.

Mi vztrajamo! Sedanje delo stranke.

18. marca je zmagala SLS na Slovenskem. Če bi se toraj odločevalo o naši usodi pri nas doma, bi bili naši poslanci odgovorni za vse delo v Sloveniji. Toda odločuje se v Belgradu. Zato so toliko odgovorni, kolikor jih je, to je 21 med 315. In to si vsak lahko izračuna, če ne govori iz njega sovraštvó. Da se ne odločuje v Ljubljani, kjer bi naši poslanci vse pomenili, so krivi, kakor ve vsa slovenska javnost, tisti, ki so 29. junija 1921 glasovali za centralistično ustavo. Ta daje vso moč Belgradu. Tega ne spravijo iz sveta vsa zavijanja samostojnežev. Kdor še z njimi drži in pljuje v lastno skledo — temu ni pomagati.

Ali naj sedaj obupavamo? Ne! Treba dela, da bo vsak zaslepljenec pri nas spoznal, da je rešitev pred popolnim gospodarskim polomom mogoča le, če sami sebi gospodarimo in si sami dajemo postave. Treba dalje, da to vidi vsa država. Hrvatje so že z nami, Macedonija vpije po avtonomiji, bosanski Srbi so že sili centralizma in Vojvodina se otreša belgrajskega jarma. Kadar bo tó misel prekvasila vse pokrajine, tedaj se bo morala rada ali nerada vdati tudi belgrajska poredica, tedaj bo šel Pašić — ali pa država. Morda bo to prej kot mislimo. Vendar nas uči zgodovina, da veliki dogodki počasi dozorevajo. Uči nas pa tudi, da zmagajo tisti, ki vztrajajo v boju za dobro stvar.

Kaj je torej delo naše stranke? Povsod in z vsemi sredstvi širiti avtonomistično misel. To je obljubila pred volitvami in to drži. Naloga naših poslancev pa je obenem s parlamentarno spretnostjo doseči za ljudstvo že sedaj, kar se da. Zato vsakdo lahko vidi, da morajo naši zastopniki v

Belgradu, v središču države. Doma za pečjo — kot Radičevci — se ne da širiti naša velika misel.

Čas poskušnje.

Strašna so bremena našega ljudstva. Takih davščin nismo občutili od časov, ko so vihteli grajščaki svoj bič nad kmetom. Gospodarsko propadamo. Bližamo se spet tistim časom, ko je bil vsak kmet zadolžen. To je za nas najstrašnejši čas poskušnje. Toda mi ne smemo obupati. Stara prisloviča pravi: Grunt ima korenine do peka. Niso nas uničili grajščaki, ne bo nas Belgrad. Kdor vztraja, zmagal! Ljudstvo, na tebi je da izbiraš: ali drobtine z vladne mize kot ptičku, ali pravičen del, ki si ga izvojujemo z doslednim in premišljenim delom.

Dan plačila.

Mi nič ne dvomimo, da pride dan zmagge naše misli, kot pride za zimo poletje. In takrat tistim, ki izdajajo slovensko zastavo — primerno plačilo. Tisti dan ne pozabimo tistih uradnikov, ki bi mogli olajšati našo bedo — pa so raje hlapiči srbskega režima. Ne pozabimo tistih, ki danes v svojem časopisju delajo zgago. Dan plačila tudi tistim, ki to časopisje vzdržujejo. Ljudstvo zapomni si za takrat — izdajalce!

Pozor!

Preselitev!

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

»Vzajemni posojilnica«

v Ljubljani — r. e. s. o. s.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠIČEVI cesti poleg hotela »UNION«. — Hranilne vloge se obrestujejo

po 6 0/0

brez odbitka rentnega in invalidskega davka. — Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5 1/2 0/0, vez. tudi po 6 1/2 0/0

VARNOŠT za hranilne vloge je ZELO DOBRA, ker poseduje Vzajemna posojilnica relativno večino delnic stavbne delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. — Vrhutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu- in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Vzdržimo svoje časopisje! Oklenimo se svojih organizacij! Naj so težave še tolike, žrtvujmo za naš končni cilj — osamovojitev. Brez žrtev ni zmage.

Ali bomo tisti, ki v potrpljenju rode stoteren sad?

Dve kugi.

Domoljubovim čitateljem je znano, da je pred nedavnim časom prosvetni minister na vse ljudske šole poslal okrožnico, v kateri opravičeno toži nad vedno večjo podivjanostjo in surovostjo doraščajoče mladine. Pravilno ugotavlja, da je največ vzrokov iskati v tem, da se v naših šolah premalo vzgaja versko-nravno, da je naša šola premalo v zvezi s cerkvijo, da učitelji ne dajejo dobrega zgleda mladini, da ne spolnujejo krščanskih dolžnosti. Nato priporoča učiteljstvu, naj čimbolj po versko-nravnih smernicah vzgaja mladino, naj ji daje lep zgled v krščanskem življenju, posebno v tem, da se udeležuje običajne službe božje.

Okrožnica je bila, v kolikor slika sedanja vzgojo naše mladine, naravnost fotografija slovenskega sokolsko-svobodomiselnega učiteljsva, vsak stavek je zadel v živo, minister je povedal vso tisto resnico o liberalnem učiteljstvu, ki jo mi danzadnem ponavljamo: brez verske vzgoje mladina ne samo podivja in posurovi, temveč — kar je mnogo hujše — moralno popolnoma propade. Propala mladina pa pomenja prepal narod, ne samo dušno, temveč tudi telesno.

In kaj so storili na to okrožnico naši liberalni učitelji, ki vzgajajo mladino naših vernih staršev in sicer vzgajajo tako, kot jim je minister v obraz povedal. Kaj so storili? Zavpili so kot zver, ki se ji skuša utrgati uboga žrtev ter toliko časa vpili, da je minister okrožnico za Slovenijo preklical. To se pravi: izmed vseh jugoslovanskih učiteljev hoče edinole še slovenski liberalni učitelj vzgajati našo mladino za surovost in podivjanost in brezverstvo, kot jo je dosedaj, kar jim je povedal celo pravoslavni minister. Celo belgrajski minister, ki gotovo ni klerikalec in ki najbrž sam zase v verskih stvareh ni preveč natančen, uvidi, kam bo pripeljalo mladino sedanja učiteljska vzgoja — slovenski liberalni učitelj pa hoče, za vsako ceno hoče še naprej kvariti našo mladino, še naprej ji hoče slab zgled dajati s svojo očitno brezvernostjo, s svojim večkrat očitno nemoralnim življenjem, s svojo agitacijo za sokolstvo, ki je za surovost in brezverstvo najpripravnejša šola, kakor danzadnem žalostni zgledi kažejo.

Vedno bolj smo uverjeni, da nikdar dovolj ne poudarjamo, da je svobodomiselnih duh, ki vlada v velikem delu našega liberalnega učiteljstva (prav posebno pa še v vodstvu v Ljubljani), kakor strupena slana, ki bo sčasoma v naši mladini vse zamorila, kar je v njej dobrega in svetega. Saj se znaki že povsod kažejo. Celo pravoslavni minister jih vidi in ne more mimo njih. Brez značajno in surovo sokolstvo, katerega najvnetejši apostol je svobodomiselnih učitelj, je našo mladino po deželi — v kolikor je pri Sokolih, že tako posurovelo in moralno pokvarilo, da je poštenega slovenca upravičeno strah za bodočnost naroda.

Treba je, da smo vedno na straži! Starši — pazite na to, kaj otrok sliši v šoli in popravite sproti, kar svobodomiselnih učitelj zagreši. Posebno pa varujte otroke pred sokolstvom, v katerem je — vsaj na deželi skoro povsod — zbran najslabši del mladine, ali imajo vsaj najslabši prvo in odločilno besedo.

Druga kuga je brezversko, svobodomiselnost, ki je obenem zagrizeno centralistično, velesrbsko, protislovensko.

To časopisje ne zamudi nobene prilike, da ne bi prikrito ali neprikrito udarilo po verskem mišljenju in življenju. Če ne more naravnost udariti, se norčuje. Če se ne more norčevati, molči o veri, kot bi je ne bilo, molči o Cerkvi — molči vedno, razen, kadar najde kakšno priliko opljuvati jo. Na drugi strani pa danzadnem priporoča in hvali svobodomiselnost in brezverske organizacije, ki zastupljajo verno mladino. Da je uspeh bolj gotov, redno prinaša zgodbe in povesti, v katerih sramoti Cerkev in njene naredbe, pači zgodovino ter jo postavlja na glavo, pri tem pa na debelo kvanta, da tako privablja čitatelje ter jih tako na lahek način vleče v blato, v katerem se vodilna svobodomiselnost gospoda v velikem delu sama valja. Nikar se ne pohujšujte nad tem pisanjem, gospodje liberalci, in ne zavijajte oči: grdobije, ki se gode v Ljubljani v takozvanih »dobrih« hišah, so javna tajnost.

Kdor ima vest in čut odgovornosti ne samo pred Bogom, temveč tudi pred bodočnostjo naroda, takega časopisja ne bo podpiral, še manj naročal.

Čisto dosledno je, da je isto časopisje tudi centralistično, velesrbsko. Zakaj centralizem in velesrbsvo pomeni danes najsmradljivejšo korupcijo, balkansko gnilobo, najnasilnejšo protiljudsko politiko. Dočim svobodomiselnost po drugih deželah tudi marsikaj dobrega in koristnega ustvari, je bil slovenski liberalci vedno tam, kjer je najbolj gnilo in najbolj protiljudsko. Zato se je slovenski liberalci (kar je isto kot samostojnež) s tako vnemo zavzel za velesrbsvo in za centralizem, ker se zaveda, da ima v koruptnem centralizmu edino oporo za svojo gnilobo, v protiljudskem centralizmu edino oporo za svoje delo proti ljudstvu, v koruptnem centralizmu edino možnost, da sam pride na nepošten način do državnega denarja. Ogromni dispozicijski fond, ki so se v zadnjih tednih odkrili v finančnem odboru, in ki znašajo na stotine milijonov, so za slovenskega liberalca edina luč, po kateri hrepeni. Štiri leta je svobodomiselnost časopisje živelo od teh fondov, in danes je zadnji čas, da se zopet odpro, zakaj primanjkljaji liberalnega časopisja so ogromni. In zato — naj vrag ali Belgrad vzame vse Slovence in vse njihovo premoženje: glavno je, da pride slovenski svobodomiselnost do teh fondov.

Zato slovenski svobodomiselnost časopisje neprestano hvali centralizem, neprestano zagovarja belgrajsko ropanje, neprestano dokazuje, da je avtonomija bedarija. Seveda: avtonomna Slovenija ne bi imela dispozicijskih fondov, avtonomna Slovenija ne bo trpela korupcije, v avtonomni Sloveniji bo odločevalo ljudstvo.

In Bogu bodi potoženo! To časopisje je

s svojo pisavo pred volitvami v ustavotvorno skupščino doseglo, da se je slovensko ljudstvo izreklo za centralizem. Pokora za to slepoto je grozna. Največjo krivdo na tem pa nosi liberalno in samostojno časopisje.

Ali bomo tako časopisje še naprej trpeli v svoji hiši?

Dober katoličan, ki mu vera ni prazna beseda, dober Slovenec, ki mu avtonomija ni puhla fraza, bo s ponosom in zaničevanjem odklonil vsak tak list, ki psuje versko prepričanje ali ki zagovarja centralizem.

Zato Slovenec ne bo trpel v svoji hiši zlasti sledečih listov: Jutro, Slovenski narod, Domovina, Kmetijski list, Tabor.

Dekleta in žene — postavite se za čast svoje verne in svoje slovenske hiše.

Fantje in mošje — ne plačujte modrasa, ki zastuplja vaše versko prepričanje in prodaja našo slovensko zemljo!

Nov sunek Puceljevega centralizma.

Zadnjič smo poročali o 6 milijardah kren, ki jih moramo Slovenci vsako leto plačati centralističnemu molohu. Centralistični listi ne upajo tega naravnost tajiti, pač pa pravijo, da je to čisto v redu, ker za to dobavimo »svobodno edinstvo«. To svobodno edinstvo pomeni pri centralističnih časopisih polne belgrajske dispozicijske fond, iz katerih upajo naši centralistični gospodje prejeti še znatne priboljške. Kar pa nas je drugih Slovencev — in to nas je kakšnih 100 manj kot vsi — bomo pa ob tem »svobodnem edinstvu« lahko konce vzeli.

Pucelj — Žerjavov centralizem pa še nima dosti: Iz Belgrada prihajajo zopet nova Jobova poročila.

Po § 52 novega zakona o državnih nameščencih bo odslej naprej nastavljal vse stalne učitelje — kralj, začasne pa minister. To se pravi: kralj ne bo nastavljal, pač pa minister v imenu kralja. V prejšnjih časih je pri nastavljanju učiteljstva odločeval krajni šolski svet, to se pravi: starši sami oz. njihovi zastopniki. To je čisto pravilno: starši imajo od Boga dano pravico odločevati, kdo bo vzgajal njihove otroke in kako jih bo vzgajal. Toda starši so vedno bolj in bolj izgubljali to pravico in je vse imenovanje odločal višji šolski svet.

Danes pa je Pucelj-Žerjavov centralizem tudi to naravno pravico pogazil v tla — učitelje bo nastavljal belgrajski svobodomiselnih minister. On — ne starši — bo odločeval, kdo bo vzgajal naše otroke, on bo lahko pošiljal za vzgojitelje Turke ali pravoslavne — nihče ne bo mogel ugovarjati.

Starši imajo samo eno pravico: plačevati in zopet plačevati.

Prepričani pa smo, da Pucelja in samostojnež še vedno ni sram, da so glasovali za centralizem.

In mi?

Vsak dan nam prinese novih dokazov, kako je potrebno, da vztrajamo v svoji sveti vojski za najosnovnejše pravice. Vsakdo, ki bi le za trenutek omahoval, izdaja ne samo svojega naroda, temveč samega sebe,

svoje gospodarstvo, svoje družino. Centralizem, ki se mora držati s takimi nasilji, stoji na najtrhlejših tleh. In čim hujši bo pritisk, tem huje in tem preje bo zagrmelo.

Do tačas pa brez omahovanja po sedanjih poti vsem centralističnim apostolom in izdajavcem posebno onim v papirnati obleki pa pokazati vrata!

„Domoljub“ svojim zvestim.

Tekoče leto se nagiblje h koncu in le še nekaj tednov nas loči od novega leta. Vsako leto ob tem času mora »Domoljub« iznova potrkati na vrata svojih naročnikov in jih povabiti, da mu ostanejo zvesti tudi v bodoče in mu pridobijo čim največ novih naročnikov.

V prvi vrsti moramo povedati, kako bo z naročnino. Na kako znižanje dosedanje naročnine žal niti misliti ne smemo, kajti draginja v tiskarski stroki je radi visoke carine pri nabavnih potrebščinah iz tujine, kakor tudi radi visokih mezd, ki jih tarifnim potom dobiva tipografsko delavstvo po tiskarnah — še vedno rastla in ni upanja, da bi šla v doglednem času nazaj. Vprav radi tega je imel »Domoljub« kakor tudi drugi naši listi v letu 1923. ogromne izgube.

Jasno, da je takemu nezdravemu stanju treba na vsak način odpomoci in zato smo se, dasiravno zelo neradi, morali odločiti, da določimo ceno »Domoljuba« za prihodnje leto v taki višini, da bo kot krepak 85 letni mož zopet stal na lastnih nogah, ne da bi se moral obremeniti z novimi dolgi.

Celoletna naročnina je torej določena za leto 1924

na Din 38.—

kar pomeni le malenkostni znesek dve in pol predvojni kroni, to je še vedno manj,

kakor je znašala tedanja naročnina. Taka je danes cena denarja. Ako pa računamo s cenami pri blagu, je pa današnja naročnina še izdatneje nižja od predvojnega.

Toliko, kot bo sedaj veljal »Domoljub« so zahtevali že minulo leto mnogi manjši hrvaški tedniki, ki pa vključno temu niso mogli priti na svoj račun.

Za takozvane skupne naročnike, ki prejemale svoj časopis pri poverjeniku, je pa določena letoletna naročnina na

Din 36.—

Toliko znižana naročnina bo napotila še mnogo dosedanjih posameznih naročnikov, da se oklepejo krajevnih poverjeništev in to tem raje, ker takim naročnikom časopis preje pride v roke.

Poverjeniki dobe poplačan svoj nemali trud z namečkom, ki pa v bodoče ne sme več znašati kot 10 odstotkov ali en izvod na vsakih deset plačanih »Domoljubov«.

Za kraje izven naše države znaša celoletna naročnina radi višje poštnine

Din 60.— (15 lir ali 1 dolar)

Posamezni naročniki plačujejo naročnino lahko tudi polletno, ako jim s tem ustrežemo; skupni naročniki naj pa takoj ob novem letu vplačajo celoletni znesek, ako dotični gospod poverjenik drugače ne ukrene.

Za pošiljanje naročnine prilagamo danes položnice za vse naročnike v Jugoslaviji, Čehoslovaški in Avstriji. Naročniki v drugih državah naj pa pošiljajo naročnino na način, ki se jim zdi najbolj primeren.

K sklepu vabimo ponovno vse dosedanje cenjene naročnike, da ostanejo zvesti svojemu »Domoljubu« tudi v njegovem 36. letu in mu s tem pripomorete do vsestranskega napredka.

Somišljeniki na delo!

Uprava »Domoljuba«.

odločila, da bo tekom zime prirejela združno gospodarske tečaje, na katerih bodo predavanja o združništvu (kreditnem in blagovnem), strokovna predavanja o kmetiskem gospodarstvu (živinoreja, mlekarstvo, prašičereja, vinogradarstvo, gnoj, gnojenje itd.) in predavanja o potrebi in pomenu organizacij (kmetiskih, delavskih ali obrtniskih).

Razpored združno gospodarskih tečajev v mesecih december, januar in februar. 1. Jesenice, 3. decembra; 2. Radovljica, 4. decembra; 3. Kranj, 5. decembra; 4. Št. Vid nad Ljubljano, 10. decembra; 5. Cerklje p. Kranju, 11. decembra; 6. Kamnik, 12. decembra; 7. Dobropolje, 13. decembra; 8. Vrhnika, 17. decembra; 9. Gor. Logatec, 18. decembra; 10. Cerknica, 19. decembra; 11. Starigrd, 20. decembra; 12. Ig, 27. decembra; 13. D. M. v Polju, 2. januarja; 14. Dobrova pri Ljubljani, 3. januarja; 15. Semič, 7. januarja; 16. Črnomelj, 8. januarja; 17. Metlika, 9. januarja; 18. Leskovec, 14. jan.; 20. Kostanjevica, 15. jan.; 21. Novomesto, 16. januarja; 22. Trebnje, 17. januarja; 23. Ribnica, 21. januarja; 24. Šmarje, 22. januarja; 25. Višnjagora, 23. januarja; 26. Smlednik, 24. januarja; 27. Lukovica, 28. januarja; 28. Moravče, 29. januarja; 29. Šmartno pri Litiji, 30. januarja; 30. Žužemberk, 4. februarja; 31. Izlake, 6. februarja; 32. Selca, 11. februarja; 33. Skofja loka 13. februarja; 34. Trata pri oljanah, P 14. februarja; 35. Vodice, 18. februarja; 36. Boh. Bistrica, 20. februarja; 37. Mengeš, 19. februarja; 38. Vel. Lašče, 25. februarja.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g 300 milijonov francoskih frankov. — Francoski senat je dovolil posojilo Jugoslaviji v znesku 300 milijonov francoskih frankov. Za ta denar se najpreje naroči 100 tisoč modernih pušk. Razen tega bodo nakupili še nadaljno večjo množino pušk, kanoonov itd. — Za potrebe ljudstva, ki plačuje davke, ni denarja. Koliko bo pri tem zaslužila belgrajska banda, še ni znano.

g Sprejemanje 10 dinarskih bankovcev drž. izdaje iz l. 1919. (takozvanih »kovačev«) po državnih blagajnah. Finančna delegacija opozarja, da sprejemajo do vštetege dne 1. februarja 1924 vse državne blagajne 10 dinarske bankovce drž. izdaje iz l. 1919. tudi za vplačila. Zamenjajo pa se ti bankovci lahko pri Narodni banki in vseh njenih podružnicah do vštetege dne 9. februarja 1924, pozneje pa do vštetege dne 10. junija 1924 le še pri Narodni banki v Belgradu. Izza dne 11. junija izgubijo ti bankovci vsako vrednost in se ne bodo več zamenjavali.

g Papirnatega denarja v Jugoslaviji je bilo glasom izkaza »Narodne banke« z dne 15. novembra t. l. za 5880 milijonov, 600 tisoč Din. Tekom enega tedna se je zmanjšalo število bankovcev za 36 milijonov, 500 tisoč Din.

g Avstrijski šiling. Z Dunaja poročajo: Pripravljali se načrt zakona o kovanju in izdaji srebrnih novcev. Nameravajo se kovati novci po 5000, 10.000 in 20.000 avstrijskih kron. Srebrni novci po 5000 K bi se ime-

Gospodarski obzornik.

Združno-gospodarski tečaji.

Gospodarski položaj ljudstva, kmeta kakor tudi delavca se stalno slabša. Državna uprava pritiska z visokimi davki, taksami, trošarinami, carinami tako, da ta bremena postajajo naravnost neznosna.

Med kmeta in konsumenta se vriva velika vrsta prepupcev, ki hočejo vsi dobro zaslužiti: na eni strani v škodo pridevalca, na drugi strani v škodo konsumenta. Vsled preštevilnih prepupcev in posrednikov se življenjske potrebščine silno podražijo, običajno za 30 do 50%, v nekaterih slučajih celo 100%.

Banke in z njimi zvezane ter od njih odvisne tovarne in trgovine so v vedno večji tiski za denar. Zato hočejo dobiti v svoje roke tudi kmetški denar, ki ga ločijo zlasti z visoko obrestno mero. Visoka

obrestna mera pa zopet dela neznosno draginjo.

Vsled pomanjkanja strokovne izobrazbe pada pridobitnost kmetijstva v vseh panogah. Z žalostjo moramo opazovati, kako propada naša živinoreja, kako se mlekarstvo nikakor ne more dvigniti in so se na polju mlekarstva začeli udeleževati razni prepupci.

Silno je padla med ljudstvom zavest skupnosti. Ker ni zavesti skupnosti in samopomoči, propadajo naše strokovne in gospodarske organizacije. Tudi združništvo trpi vsled pomanjkanja solidarnosti, tisto združništvo, v katerem je dosedaj imelo ljudstvo najmočnejšo oporo.

Izhod iz tega težkega položaja se bo našel le, ako bo ljudstvo zavedno, ako bo ljudstvo izobraženo. Ena pot k ljudski izobrazbi in k zavesti skupnosti so predavanja, so zlasti združno gospodarski tečaji.

Združna zveza v Ljubljani se je zato

noval pol šilinga, za 10.000 šiling in za 20.000 avstrijskih kron dva šilinga.

CENE.

g Zitni trg. Sele koncem preteklega tedna je žitni trg nekoliko bolj oživel in so cene postale bolj trdne. Večje povpraševanje je bilo po moki in novi koruzi.

g Cene masti in slanini v Zagrebu. Zamčena prašičja domača mast v sodčikih 88.50 do 39 Din kilogram, soljena debela slanina 40 Din kilogram.

g Vinski sejem v Krškem se je vršil preteklo sredo. Prišlo je zelo veliko vinskih trgovcev in gostilničarjev iz Ljubljane in Gorenjske. Prodajalca so bili iz Dolenjske in Sp. Štajerske. Sprva so se držali kupci bolj postrani, ker so prodajalci zahtevali 26 do 30 K. Ko so pa s cenami odnehali, se je razvila živahna kupčija. — Največ vina se je prodalo po 22 do 24 K liter, nekaj tudi cenejše oziroma dražje. Glasom poročil se je prodalo okoli 2 tisoč hektolitrov, kar je gotovo lep uspeh. Mnogo se je gotovo še pozneje prodalo, ker so se popoldne kupci razkropili z vinogradniki na vse strani.

ŽIVINA.

g Prešiči. Letos so debeli prešiči pokazali še dobro ceno 92—100 K žive vage. V par dneh vi se je zavrtelo tako, da je cena prišla že na 70 K. Če pomislimo, da so mali prašiči po 430 K kg in koliko je dela z njim preden je zrel za prodajo, moramo priznati, da je taka cena za kmeta gotova zguba. Edin dohodek za tri četrtine slovenskih kmetov je le izkupiček za debele prašiče. Z njim glej, da oboješ in oblečeš družino in za davke bo šlo še največ. Zato je mala cena kar zmešala ljudi. Posl. Škulj je v Belgradu posredoval pri poljedelskem ministru naj se ukrene kaj, da bodo prešiči dražji sedaj ko je čas za to, to je adventni predpust. Poslanec je omenjal, da se mora znižati izvozna tarifa za živo in zaklano blago. Ravno te dni pa se tudi pogajajo pri poljskem ministru organizirani lastniki velikih klavnice, da se mora izvozna cena živemu blagu še zvišati. Poslanec je na to opozoril pokrajinsko upravo, oddelek za kmetijstvo v Ljubljani. Prav dobro bo, če kmetijske občine in gospodarske organizacije takoj dobro podprte prošnje na pokrajinsko upravo, oddelek za kmetijstvo, da naj merodajne oblasti takoj vse potrebno ukrenejo, da naj se predvsem izvozna carina zniža in odstranijo tudi druge ovire, ki tiščijo cene svinjskemu blagu.

IZVOZ IN UVOZ.

g Izvoz iz Slovenije. V početku jeseni se je pričakovalo, da se bo pri letošnji dobri letini razvil precejšnji izvoz tudi iz Slovenije, zlasti izvoz krompirja in fižola. — Krompirja se je le nekaj izvozilo, menda največ v Švico, istotako tudi nekaj fižola. Za mnoge države pa je bil naš krompir kljub izdatnemu padcu cen, predrag. Neka velika firma v Turinu, ki je vprašala za naš krompir, je ponudbo zavrnila, češ da ji pride belgijsko blago mnogo ceneje. Povpraševanje inozemstva po našem fižolu je imelo manj kupčijskih zaključkov največ radi tega, ker nimamo pri nas vseh zahtevanih

vrst fižola. Francija povprašuje zlasti po belem drobnem fižolu, vendar ne ponuja baš ugodnih cen. Izvoz krompirja je za enkrat za.adi mraza onemogočen. Izredno majhen je v zadnjem času tudi izvoz živine. Po lesu sedaj največ povprašuje Švica, ki ga pa, kakor je odobna, izvažajo dalje. Povpraševanje italijanskih kupcev po našem lesu je ponehal, ker so začoge lesa v Italiji ogromne. Iz Slovenije gredo sedaj v Italijo le majhne količine.

RAZNO.

g Keramični (lončarski) tečaj urada za pospeševanje obrti v Ljubljani. Lončarje, pečarje in druge keramične stroke opozarja Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani, da se vrši pod vodstvom njegovega strokovnega učitelja za keramiko g. Frančiška Berana na državni srednji tehniški šoli v Ljubljani keramični tečaj, ki se ga zamore vsakdo brezplačno udeležiti. Poučevalo se bo teoretično in praktično v vseh v keramiko spadajočih strokah. Tečaj bo trajal celo leto, za že izobražene obrtnike se pa more poljubno preje končati. Interesenti naj svojo udeležbo priglase ustmeno ali pismeno pri Uradu za pospeševanje obrti, Dunajska cesta 22 v Ljubljani.

g Letošnji vinski pridelek v Sloveniji. Letošnji vinski pridelek v Sloveniji je po kakovosti veliko ugodnejši od lanskega, po množini pa je za eno tretjino nazadoval. Vinogradniki, ki so brali po 15. oktobru, so dosegli po kakovosti kakor tudi po množini izvrstno letino leta 1921. Gročje, brano po tem času, je vsebovalo 20 do 22 odstotkov sladkorja, kar odogovarja moči od 12 do 13.2 odstotka alkohola. Grozdje, brano pred 13. oktobrom, je slabše, vsebovalo je le 11 do 14 odstotkov sladkorja. Vino iz tega grozdja je kisel, grenko, slabega okusa ter vsebuje samo 6.5 do 8.5 odstotkov alkohola. Rdeča vina so veliko slabša in brez barve. Boljša v. kot burgundec, traminec, rizling, silvanec iz grozdja, nabranega po 15. oktobru, so izvrstna ter vsebuje 12 do 13.5 odstotkov alkohola. Vina v Belokrajini, kjer se je vršila trgatve po 3. oktobru, so izborna. Trgovina je zelo slaba. Vzrok temu so previsoke cene, ki so se takoj po trgatvi zahtevale, vsled česar so se kupci odtujili. Priporočati bi bilo zahtevati zmerne cene ter zaloge prodati, ker so še zaloge iz prejšnjih let precejšnje. Vinske zadruge v Sloveniji nameravajo prirediti letos več vinskih sejmov, tako v Krškem, kjer se je dobro obnesel, potem v Novem mestu, Metliki, Črnomlju in Brežicah.

g Mirovna pogodba in vojna posojila. Zagrebški »Morgen« je objavil pretekli teden članek, v katerem se list toplo zavzema za pravice »srečnih« posestnikov obligacij vojnega posojila in pa 20 odstot. bonov. Na ta članek je dobil zagrebški list več dopisov, izmed katerih eden opozarja na dolečbo senžermenske mirovne pogodbe, po kateri je vsaka nasledstvena država obvezana, da izplača na novo prevzetim državljanom vojna posojila in poziva vse lastnike vojno posojilnih obveznic in 20 procentnih bonov, da osnujejo posebno društvo v verstvo svojih interesov.

g Vinarsko društvo za politični okraj novomeški s sedežem v Novem mestu je na svojem zborovanju dne 11. novembra 1923

sklenilo resolucijo, v kateri se poziva vlada, da pri predstojecih trgovinskih pogajanjih z Avstrijo z vso silo brani interese vinogradništva Slovenije, ki je pred državnim prevratom imela svoje glavne odjemalce vina v Avstriji in je na avstrijski vinski trg navezana. Zlasti naj se skuša doseči pri izvozu vina iz Slovenije znižanje carine od strani Avstrije vsaj za toliko, kot je to dovolila Avstrija Italiji in pa, da se smejo izvažati vina od 9 odstotkov od alkohola počenši. K trgovinskim pogajanjem z Avstrijo naj se pritegnejo strokovnjaki iz Slovenije, kojim so gospodarske prilike ter interesi vinogradništva in vinske argovine v Sloveniji dobro znane. — Seveda to resolucija ne bo prav nič pomagala, ker se z Avstrijo pogajajo le člani belgrajske porodice, katera pozna le slovenski denar ne pa tudi slovenskih potreb.

g 64 oseb v Sloveniji je imelo v letu 1922 dohodkov vsaka nad 1 milijon kron.

g Zajci in sadno drevje. Z dežele poročajo, da so vsled padlega snega in primanjkoče hrane jeli prihajati ponoči na sadne vrtove divji zajci in objedati lubje dreves, kar jih ni z apnom namazanih ali zavarovanih z žičnato mrežo ali plotom. Zavarujte sadno drevje pred zajci, dokler je čas!

Razgled po svetu.

Mala antanta bo imela 11. in 12. januarja sestanek v Belgradu. Šlo bo največ za to, če se sprejme Poljska v malo antanto.

Na Grškem je zelo močno razpoloženje proti kraljevi dinastiji in je nevarnost, da kralja Jurija prej ali slej odstavijo ter proglasijo republiko. Ker je grška kraljeva rodbina v najožjem sorodstvu z našo in romunsko dinastijo, in ker grški zgled kolikor toliko vpliva tudi na sosedne države, sta jugoslovanska in romunska vlada močno razburjeni. Naš poslanik v Atenah je menda Grčiji zagrozil z vojsko, če odstavijo kralja Jurija. Za tuje kronane glave se pa res ne bomo topli.

Pogajanja za Reko se bližajo koncu. Reko menda dobi Italija, Delto in Baroš Jugoslavija, obenem pa se popravi slovensko-italijanska meja. Zato je razmejitevna komisija prenehala s svojim delom. Seveda bodo te poprave malenkostne.

Na Angleškem je vlada kljub temu, da je imela znatno in trdno večino, parlament po enem letu obstoja razpustila in razpisala nove volitve. Pravi vzrok tega koraka vlade še ni znan, gotovo pa je, da stoji Anglija pred velikimi načrti, ki jih pa vlada ne mara izpeljati, ne da bi na novo povprašala ljudstvo, če in v koliko ji še zaupa. Kakor se vidi, ima angleška vlada povsem drugačne pojme o demokraciji kot pa balkanski Belgrad.

GAZELA

Je nova znamka. V dobrem letu pa se je radi svoje kakovosti tako upeljala, da se dobi povsod in jo zahtevajo vse gospodinjne.

Na Španskem je po dolgih in vztrajnih bojih katalonskih avtonomistov vlada sprejela v svoj program obširno avtonomijo, ki se po posameznih pokrajinah že uvaja.

V Nemčiji so socialisti vrgli Stresemanovo vlado in sedaj ne morejo stranke postaviti nove vlade. Grozi diktatura. Porurški industrijalci so se pobotali s Francozi, kar pa Angležem strašno narobe hodi. Ruse precej skrbi, če bo Francija popolnoma obvladala Nemčijo.

Tedenske novice.

d Slovenci in Hrvati, plačajte! Srbski poslanec Jelečić je v finančnem pododboru bil tako nesramen, da je rekel: »Vi Slovenci in Hrvati nam morate v Srbiji pozidati vse porušene mostove, šole, hiše, ceste in železnice. Mi Srbi smo zmagovalci, a vi nam morate vso škodo povrniti.« — Ta poslanec je gotovo pozabil, da bi bila antanta s Srbijo vred tepena, če ne bi bilo Amerike. Edino Amerika je odločila. Tako govori belgrajska porodica — cincariji (cigani), ki pač ni skusila vojnih naporov in grozot, ampak je lepo na državne stroške udobno živela v raznih francoskih in švicarskih letoviščih, zraven pa še bogatela na račun trpečega srbskega naroda. Sadovi centralistične ustave, s katero so nas prodali samostojneži in liberalci belgrajski porodici, so, da imamo mi Slovenci in Hrvati pravico in dolžnost plačevati davke in pošiljati naše tante k vojakom v Macedonijo.

d 6 milijard. Strašno boli naše liberalce, da so naši poslanci ugotovili, da plačajo Slovenci 6 milijard kron na leto v državno kaso in da od teh 6 milijard Slovenec samo drobtine dobi nazaj. Sedaj je poslanec Pušenjak v Slovencu s številkami dokazal, da res plačujemo Slovenci 6 milijard in bomo prihodnje leto bržkone še več. To je blagoslov Pueljevega centralizma.

d Kje je naš denar? Slovenija plača na davkih letno nad 8000 tisoč milijonov kron. Ta denar gre skoro ves v Belgrad, samo malenkost ostane doma, katerega smemo uporabiti le z dovoljenjem in »izredno milostjo« — zopet Belgrada. Za ves vplačani denar pa dobi Slovenija potrdilo: »Nad šest slovenskih milijard prejela, nad šest slovenskih milijard požrla — Vlada.«

d Kongres bunjevsko-šokačke stranke. V Subotici se je vršil 25. t. m. kongres bunjevsko-šokačke stranke in je bilo soglasno sklenjeno, da stranka enodušno vztraja v boju za avtonomijo v zvezi s SLS.

d Zakaj moramo biti proti centralizmu? Bivšega ministra pravosodja Lazo Markovića prijemajo lastni pristaši radi sledečih stvari: Očitajo mu, da je: prodal z velikim osebnim profitom državne tovarne za sladkor na Cukurici pri Belgradu. 2. Neki Mrvić je zlorabil velike vsote kot državni uradnik. Moral bi v zapor. Minister ga je rešil. 3. V zahvalo za to je Mrvić sezidal Markoviću brezplačno lepo vilo. 4. V svojem okraju je razdelil minister »za guljač« pred volitvami 1 milijon državnega denarja. 5. Oddajal je koncesije za tovarne špirita in pri tem zaslužil lepe vsote. 6. Ukinil

je sekvester nad imovino židovske banke — zastoj seveda, itd., itd. Ta mož je bil jugoslovanski minister pravosodja.

d V občinskem svetu v Kránju se nekaj kuha. Par liberalnih občinskih svetnikov je presedlalo k radikalom. Preteklo soboto so imeli demokratije majhen shodek, kjer so z ogorčenjem sklenili, da morajo novopečeni radikali občinski svetniki odložiti svoja mesta. Značajnost pa takal

d Liberalno »Jutro« prav pridno sramoti katoliško cerkev. Dotični mazači pa cerkve od znotraj ne vidijo, ker imajo v nadomestilo ustanovljeno framasonsko ložo. Drugače pa kar na cente prodajajo državno in narodno idejo, na katero pa sami nič ne dajo.

d Vse sorte župane nam v kratkem preskrbi Belgrad. Veliki župan bo menda dr. Sporn ali dr. Tekavčič, v mestnih avtonomnih občinah bo postavila »male« župane, da bodo komandirali »najmanjše« župane, ki jih voli ljudstvo. Tako bo šlo kot v tisti pesmi: medved volka, volk lisico — minister velikega župana, veliki župan malega župana, mali župan najmanjšega župana...

d Slovenski Narod je prešel v roke Praprotnik-Zerjavove struje. Dosedaj se je krepko boril z Jutrom in očital Zerjavovi stranki največjo propalost (po pravici), sedaj bo zopet hvatil in še bolj kot dosedaj centralizem v deveta nebesa povzdigoval. Kako more pošten in značajan človek brez gnusa brati take listel!

d Kolo Jugoslovanskih sester je vstopilo kot deležnik k zadrugi »Sokolski tabore«. Krščansko ženstvo opozarjamo, da krepko zavrne sleherni vabo teh sester, da bi se vpisale ali podpirale njih Kolo.

d Liberalci se prav nič ne razburjajo nad odkritji časopisov SLS v katerem poudarja, koliko našega denarja požre Belgrad. Vsled teh groznih odkritij zabavljajo le čez klerikalce, namesto da bi z vso odločnostjo nastopili proti Belgradu. Že vedo zakaj!

Kdo vlada danes v naši državi?

Belgrajski list »Glasnik«, za njim pa sarajevski srbski »Narod«, prinaša pod naslovom »Srbi in cincari« (cigani) sledeče: »Znana je stvar, da so židje že od nekdanj znani v vseh evropskih državah kot nevarni in zelo vpliven element, ker je skoro povsodi v njihovih rokah denar — kapital, in sicer razpoložljiv kapital.

Med tem pa pri nas niso židje niti od daleč tako nevarni niti bogati kot cincari (cigani). Cincari imajo v tej državi dva najmočnejša instrumenta kulture in civilizacije: oblast in bogastvo.

Cincari so največja nevarnost za moralno, patriotizem in razvoj te države! Srbsko-cincarski tip se razlikuje od srbskega. Cincar je res navidezno sprejel mnoge običaje Srbov... In vendar skozi stoletja skupnega življenja s Srb je cincar ostal samo cincar... Povrh in navidezno je naroden... Za vse ima samo eno mero, s katero meri vse vrednosti in to je denar...

Ni organizacije, v kateri ga ne bi bilo in katere ne bi materialno izkoristil. Komorkoli pride, gleda, da dotično izkoristi, pa najsibo materialno ali osebno.

Državo in njeno oblast smatra za naj-

boljše sredstvo za izkoriščanje in osebno bogastvo, zato se bore za oblast in državna mesta. Kadar mu je potrebno, proda vse: prepričanje, bratstvo, prijateljstvo, državno koristi, celo sebe, samo da bi postal člastnik. In oni oblast imajo, drže in izkoriščajo.

V tej državi Srbi samo delajo, garajo, zanjo se bore, a cincari vladajo, zastupljajo, prodajajo, dokler je nekega dne popolnoma ne prodajo...

O, Srbi, Srbi, vi ste otroci! Tako pišeta navedena lista in k temu nam: ni treba ničesar pripomniti. Belgrajska porodica — cincari pa gulijo ljudstvo naprej, slovenski cincari, liberalci in samostojneži pa jim pomagajo.

d Orjunci, ki so februarja vlomili v Cirilovo tiskarno v Mariboru in razbili stroje, so bili te dni obsojeni vsi skupaj na 20 mesecev težke ječe in zabeljene s postom. Plačati morajo tudi sodne stroške in stroške za razbite stroje v znesku 160.000 K.

d Bankam manjka denarja, zato obljubljeni vlagateljem že celo 10 odstotno obresti. Seveda, če denar v tako banko vložiš, ga ne boš zlepa videl, ker banke nimajo denarja, zato je torej lov za denarjem. Sicer pa pri bankah marsikje že poka in bo enkrat tudi počilo. Vsak, kdor ima denar, naj ga vloga v domače hranilnice, ki z bankami nimajo nobenega opravila. Tam je denar varno naložen.

d »Občinska Uprava«, ki je doslej izhajala kot priloga »Domoljubu«, bo zanjeprej samostojno glasilo. Občine, župane in občinske odbornike opozarjamo na to in vabimo, naj se je v čem obilnejšem številu naroče.

d Bosenski Srbi so tudi proti centralizmu, ker vidijo, da gre ves denar iz bogate Bosne v Belgrad, nazaj ga pa ni. Glavni urednik belgrajskih »Novosti« se je moral na podlagi najzanesljivejših podatkov v svojem listu s težkim srcem ugotoviti, da so se tudi bosanski Srbi Belgradu odtujili, ker uvidevajo, da smatra Belgrad tudi bogato Bosno le za svojo kolonijo. Te ugotovitve so popolnoma resnične in dejstvo je, da tudi najširši srbski krogi, zlasti gospodarski, prav prijazno zasledujejo borbo za upravno in finančno neodvisnost Bosne in Hercegovine.

d Kdo bo veliki župan v Ljubljani? — Kakor znano je veliki župan dr. Fric Lukan odstopil. Sedaj je pa ravs in kavs, kdo naj bo veliki župan. Veliko je poklicanih, pa le eden bo izvoljen. Dr. Stare ne bo, ker baje sam noče biti. Za tako mesto bi bila ali dr. Tekavčič ali dr. Sporn, ki sta sposobna uradnika. A ta »Slovenski Narod« pa vedo povedati, da skoro gotovo postane uradnik v ministrstvu dr. Janko Šuman, svak dr. Ivana Sušteršiča. Po najnovejših poročilih pa bi imel postati veliki župan dr. Svetek, načelnik v ministrstvu za notranje zadeve. Gotovo je, da bo vel. župan radikalec, čeprav bi bil drugače popolnoma nesposoben mož.

d Koledar naše Kmetске zveze kupite vsi zavedni kmetje. Vsebina bogata, vezava trdna, prostora za razne zapiske dovolj. Vprašajte po njem in si ga oglejte pri zapuščanih, ki so ga prejeli v večjem številu. Kdor ga ne more dobiti na deželi, naj napiše dopisnico na tajništvo Jugoslovanske

kmetske zveze, Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani, pa ga brž dobi. Če pridete v Ljubljano ga lahko tudi osebno kupite v tajništvu ali pa v Jugoslovanski knjigarni. Cena 10.— Din.

d Državna podkovska šola v Ljubljani se je preselila v poslopje državne žrebčarne na Selu.

d Gospodarski odbori po naših občinah bodo menda ukinjeni. Belgrad tako pravi.

d V Dol. Logatcu je bil izvoljen za župana g. Gabriel Oblak, pristaš SLS.

d Na Jesenicah se vrši v pondeljek 3. decembra v društvenem domu celodnevni združno-gospodarski tečaj. Začetek ob 8. uri. Predavatelj iz Ljubljane.

d V Radovljici bo 4. decembra, v torek, ob 8. uri v Društvenem domu združno-gospodarski tečaj. Ker bo več zanimivih predavanj o kmetiskem gospodarstvu in združništvu, ste vsi okoličani vljudno vabljeni.

d V Kranju se začne 5. decembra, sredi pred sv. Miklavžom ob 8. uri združno-gospodarski tečaj v Ljudskem domu. Prvo predavanje je: »Združništvo in napredek kmetijstva«. — Poleg tega bodo še tri predavanja o kmetijskem gospodarstvu, o združništvu in strokovnih organizacijah.

d Ameriške novice. Umrli je na žledni bolezni Franc Stirn v Detroitu, Mich., v starosti 46 let. Zaposlen je bil v Fordovi tovarni. — V Walsenburg, Colo., je umrl za vročinsko boleznijo Franc Slevc. Zapuščena žena in 5 nedoraslih otrok. — V zadnjem »Domoljubu« smo že poročali, da je umrl za pljučnico Josip Ambrožič, doma iz Zabje vasi pri Novem mestu. Od leta 1915 je bil znan ameriški slovenski javnosti po svojih pripovednih spisih. Tedaj je pripadal socialistični stranki, v katere glavnem odboru je bil več let. Pozneje je pa pustil vse skupaj in prestopil v tabor angleških protestantov. Pokopali so ga na protestantskem pokopališču. Zapuščena žena in 4 neletne otroke. Pač čudno življenje ameriških slovenskih liberalcev. — V Pueblo, Colo., je umrla Barbara Simonič. — V Chicagu, Ill., je padel s strehe Franc Bedenk, ki je vsled notranjih poškodb tudi umrl.

d Katoliški Slovenci v Ameriki se organizirajo v demokratičnih klubih in hočejo z ozirom na svoje število dobiti tudi na političnem polju primeren vpliv potom demokratske stranke. Pripomniti pa moramo, da je med ameriško in jugoslovansko demokratsko stranko taka razlika, kakor med nebom in zemljo.

d Jubilej dela. G. Ivan Komar, ki vsak teden zvesto, vztrajno in z veliko spretnostjo lomi Domoljuba, obhaja ta teden 40 letnico svojega dela v Jugoslovanski tiskarni. Tihemu in vztrajnemu sodruidniku našega lista želimo trdnega zdravja v njegovem utrudljivem poslu.

d Umrli je v Ljubljani župnik v pokoju g. Karl Cik. Bil je nazadnje župnik v Zabnici pri Skofji Loki. Naj v m. p.

d Umrli je v Rogaški Slatini 25. t. m. ob 10. uri zvečer starosta slovenskih pesnikov Jos. Stritar v 88. letu starosti. Našim čitateljem je znan po svojih knjigah iz družbe sv. Mohorja, izmed katerih se je najbolj priljubila »Pod lipco« s svojimi ljubeznivimi

mladinskimi pesnicami in povestjo. Blag mu spomin!

d Umrli je v Sodražici v 83. letu svoje starosti Elizabeta Fajdiga, v mladosti dolgoletna cerkvena pevka, bivša daleč naokoli poznata gostilničarka, nad vse marljiva gospodinja ter velika dobrotnica revežev. N. p. v m.!

d Nenadoma je umrl dne 22. t. m. g. Alojzij Rakoše, oče načelnika kmet. zadruga v Gor. Straži g. Ivana Rakoše. Dobremu očetu večni pokoj!

d Mati in sin utonila. Marija Štefanič iz ugledne hiše Alt pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je živila s svojim možem v nesrečnem zakonu. Povod nesoglasja je bil njen nezakonski sin. Trpela je veliko, pa nikomur nič tožila, razen svoji sestri, ki ji je pred tedni dejala, da ji ni več obstanka. Na dan smrti je bila še v St. Lenartu, vilsa potrta in se je na njej videlo, da je bila vsa zmedena. Priče njene tragedije pripovedujejo, da je zdrknila v vodo sama, sin jo je pa hotel rešiti, a je pri tem tudi utonil.

d Huda krava. Pri krmljenju je nabodla posestnikovega sina Jožefa Sadnikarja v Podlukovci pri Logu domača krava in ga pritisnila k steni. Dobil je težke poškodbe in so ga morali prepeljati v bolnico.

d Novo orožje proti vlomom. Znana tvrdka Wertheim na Dunaju je te dni pri ljubljanskem policijskem ravnateljstvu poskušala novo iznajdbo, s pomočjo katere vlomov ne bo mogoče več skrivaj izvršiti. Blagajna, predal itd. so zvezana z nekim aparatom, ki vsako najmanjše tresenje javi z zvonjenjem tam, kjer kdo hoče. Tudi če bi kdo hotel napoljavo samo prej kakorkoli poškodovati, takoj naznani, kakor hitro se je kdo dotakne. Poskusi so se dobro obnesli.

d Pratika za deco. Izdala in založila Zvezna tiskarna, Ljubljana, 1923. Naročila v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg 8 in po vseh knjigarnah. Pratika za deco, kakor sta jo slikala, oziroma pisala brata Gaspari, je tako lepa in bogata, da bi morala biti doma v vsaki hiši. Dvobarvne slike po originalih M. Gasparija, na velikem kvart formatu, so tople, domače, pestre in v umetniškem oziru gotovo eno najboljših del, kar jih imamo doslej od njega. Tudi besedilo, ki ga je napisal Tone Gaspari, je lepo in primerno. Zelo svež je način, po kakršnem T. Gaspari podaja značilnost posameznih mesecev. Pri vsem tem zabava, uči in ostane prikupljiv in domač. Tako smo dobili v Pratici za deco delo trajne, umetniške in književne vrednosti, delo, o katerem lahko mirno rečemo, da ga vsem ljubiteljem knjige — posebno vzpričo razmeroma zelo nizke cene — iskreno pripočamo.

Zahtevajte povsod našo domačo Kolinsko cikorijo, izvrsten pridatek za kavo.

Čevlje kupujte samo z znakom »PEKO«, ker so ti priznani najboljši in najcenejši. Glavna založba Ljubljana, Breg 20, navedeno tudi Aleksandrova cesta.

d Domače je le domače, so dejale nekdanje gospodinke in zahtevale povsod le domače testenine »PEKATETE«. So najcenejše, ker se zelo nakuhaajo.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Širom domovine.

JEZICA PRI LJUBLJANI.

Orlovski odsek priredi 5. decembra t. l. ob pol 8 zvečer običajni Miklavžev večer z zanimivim sporedom. Darila se sprejemajo 4. in 5. decembra v društvenem domu od 4.—6. ure zvečer. Bog živiti!

GORA PRI SODRAŽICI.

Preteklo nedelje se je vršil tu dobro obiskan politični shod. V dvehurnem govoru nam je poslanec Škulj orisal dele Jugoslovanskega kluba v parlamentu. Osebito vojni zakon smo natantneje prešetali. Pokazal pa je obenem siromaštvo Samostojne stranke, za katero se hoče v zadnjem času pri nas par Gornikov navduševati. V jasni luči pa nam je g. poslanec obrazložil pogubonosni centralizem, za katerega nosi odgovornost naš SKS. Prav veselji smo bili, ko smo čuli jasne besede in s tem se je razbil vsak poskus preslepiti nas za lake druge stranke.

VELIKE LAŠCE.

Dne 11. novembra je imel mesar Pucelj samostojna shoda v Vel. Laščah in v Robu. Povsod je oznanjal staro ljubezen do slovenskega kmeta. Dobro vemo, da mesar Pucelj nikoli ni imel ljubezni do kmeta razen ob volitvah, potem jo je pa snedel strah pred belgrajsko vladno stranko, bogate telo, kateri se je udinjal za mehki ministrijski stolec. — Da prej ni bilo tlake, ne popeterjenih davkov, sami vemo. Vemo pa tudi, da nam je vse to naložil belgrajski centralizem, kateremu so samostojni poslanci pomagali na vse moč na konja. Zdaj pa centralizem tre tulje naših kmetov, ker pozna samo Srbe. Če bi bila v belgrajski skupščini v opoziciji tudi Radičeva skupina, bilo bi mnogo drugače. Za zdaj pa smo za naše pravice borečim se in neumornim poslancem Jugoslovanskega kluba globoko hvaležni. — Puceljev shod v Laščah je poslušalo nekaj domačih uradnikov in obrtnikov, ki so na svoje solnce, rojaka Pucelja še vedno ponosni in nekaj kmetov iz oboje Slevce, katerim centralistični šimel še ni obrall lepov. Vsi drugi so bli mimo shoda hladnokrvno, ker samostojnim lažem noben Slovenec več ne verjame. — Drugače bi naredili ribniški kmetje! Ni še posabil g. Pucelj na svoj shod ob Gregorijevem semnju v Sodražici; zato se je zarekel, da ne priredi v ribniški dolini shoda nikdar več.

VELIKOLAŠKI OKRAJ.

Letošnja ugodna jesen je naklonila, da smo se slahka preskrbeli za simo. Poletje je dalo manj žita; dobro pa so obrodili jesenski pridelki. Še s 1. septembrom je odšel k stolnici v Ljubljano g. kaplan Franc Koretič, ki je bil ponos župnije. — Na sadnjem Lenartovem semnju v Laščah se je prodalo le malo živine. Opaša se znatna kriza de-

Novi
CEMEN
Berson
gummi potplat
se samo nalepi!

Zahtevajte od vašega čevljarja strokovno pritrilje in vi ne boste več nosili čevljev brez BERSON-gummi potplato! Prihranite si drago popravilo, ohranite vaše obuvalno trajno elegantno, obvarujte noge pred mokrotno, ter se pri holl ne utrudite.

zreja. — V Dvorski vasi so premišljeni in skrbni gospodarji postavili ob cesti za svojo brigadno udoben »Gasilski dom«. — Svoje »domovec« so si letos z neutrudljivo neumornostjo zgradili kršćansko-prosvetni organizaciji v Robu in Škočjanu. Dvorana »Društvenega doma« v Robu dela čast župniji. Tehnične dovršeni oder in svetloba sta na prvem mestu. Čuli smo, da se imeli tam dosti nasprotnikov pri zidavi »domac«, a svita se tudi nad Robom in neutrudni krog kršćanske organizacije petegne za seboj tudi druge. Bog živi! Največja dvorana širom našega kraja pa je pri Sv. Gregorju, ki je vredna rojstnega kraja Kreka. Da dvorana izvršuje svoj namen tudi sunaj, priča mladina, posebno fantje, ki se odlikujejo po svoji notranji in zunanji omiki daleč okoli. Tudi naprej častno po tej poti! Vsi pa na svidenje ob otvoritvi — novega društvenega doma drugo jesen v Dobrepoljah.

RIBNICA.

Iz našega kočevskega okraja hodimo večji del kmetje po plemenske prašiče v novo-meški okraj. Blago je samo na sebi že drago, a letos pa je nas zadela naredba, da mora vsako prase po živinozdravniku biti pregledano v Novem mestu na postaji in še enkrat pri razkladanju na domači postaji. Prvo še gre ali drugo na domači postaji nam je povzročalo velike stitnosti in stroške. Ko so prešli po železnici prišli na postajo, je moral prevzemnik brzojaviti po živinozdravnika v Kočevju ker v Laščah ali v Ribnici ga ni več. Včasih je moral kmet po cel dan čakati na živinozdravnika, žival je pa zmrzela v vagonu, katero je moral kmet krmiti, da ni poginilo vse skupaj. Konečno pa še plačati živinozdravnika. Poslanec Škulj se je pa za zadevo zavzel in na njegovo posredovanje se je za male prašiče, ki so kupljeni za gospodarstvo posamnika odpravil živinozdravniški ogled na prevzemni to je domači postaji. S tem bo kmetu prihranjen čas, denar in stitnosti. — Naredba velja seveda za celo Slovenijo.

SENT JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Dne 18. novembra se je vršil zelo dobro obiskani shod SLS. Poslanec Sušnik sam je prišel, da do čiste razkrinka nesramne laži zavijanja gospodina Puelja. Že v začetku govora je pozval navzoče naj se vsakdo, ki mu more kaj očitati, oglasi k besedi. — Vse drugače pa so postopali zadnjič na Pueljevem shodu na Valetovem trolejarju. Takrat je samostojni tovariš Pire že pri otvoritvi shoda zagrozil: »Kdor bo kaj ngovarjal, bo imel opraviti pri sodnji!« — Sušnikov govor je napravil na navzeče globok utis. Vsi smo se uverili kako možato da nastopa SLS za koristi Slovenije, dočim Puelj igra le vlogo nekakega komedijanta. Spoznali smo pa tudi, da je edina rešitev Slovenije iz teh sedanjih neznoznih razmer le v avtonomiji Slovenije.

Samostojnež Kocijan je nedavno rekel enemu naših mož: »Tebi bi se lahko veliko boljše godilo, če bi se malo bolj držal Valeta.« Sedaj vemo, zakaj se nekateri tako radi sučejo okrog samostojnega generala in ogleda Valeta. Tam se jim dobro godi. Marsikatera kapljica se použije tam v procvet samostojne. Kajne »niht šprehen.« Zakaj pa ne, kar se dobi, je dobro. — Strojnov ata bi bili drugače tudi čist dober mož, le dobrine pri Valetu jih včasih tako zmotijo, da še vedno ne vidijo, kaj je prav.

Ko je pri zadnji proračunski seji občinski odbor sklenil, da prihodnje leto ne bo nobene občinske doklade na zemljišče, je samostojni odbornik Kušan zaklical: »To pa že ne gre, da bi na zemljišča ne bilo doklad.« Kako čudni so naši samostojneži. Enkrat vpijejo kako veliki so davki, drugič se pa zopet zato, da se zemljišče obdavi. Pamet pa takal!

Pred kratkim so se izvršile v naših krajih razne tatvine in vlomi.

RADOMLJE.

Dne 16. septembra 1923 je bil v Radomljah zaupni shod JDS o katerem je napredno časopisje poročalo o veliki udeležbi in navdušenju Radomelčanov. Iz tega bi morda svet sklepal, da se cele Radomlje v svobodo-

miselnem taboru. Vseh udeležencev je bilo 25, med temi 19 Radomljčanov, vse radomljske cvetke iz Zerjavovega vrta tako tudi iz bližnje in daljne okolice. G. Zerjav je prišel poročat, da je po njegovem mnenju največje breme za kmeta duhovščina ter, da se mora leta decimirati, za kar pa ni žel nikakoršnega odobranja.

Shod se je jako klavrno skončal, vsi zborovalci so odkurili, ker so uvideli, da v Radomljah ni še pravih tal zanje.

Pri Jermanu so pa pripravljene pogrjane mize ostale nezasedene, ker se razun dr. Karbe in Lopatarja ni nihče istih poslužil.

Zborovanje Kmetске zveze v Radomljah je pa pokazalo, da so Radomlje v taboru SLS.

SV. HELENA.

V nedeljo dne 9. decembra ob 3. uri popoldan uprizorimo v društvenem domu igro »Na dan sodbe« na katero prav uljudno vabimo!

BEGUNJE NA GORENJSKEM.

»Kako sem vesel zdaj, ko imamo zopet zvonove kot pred vojno«, mi je rekel neki mož, ko je župna cerkev dobila še četrti zvon. Vojna namreč je pustila samo enega, a temu smo kmalu oskrbeli tovariša z Jesenic. Letos za birmo je dospel iz iste tovarne največji zvon. Zadnji zvon iz bronu smo naročili in dobili v novi zvonarni v St. Vidu nad Ljubljano, ki nas je zadovoljila s svojim delom; kajti zvon ima čist, pravičen in poln glas. Ta bronasti zvon bo trajen spomin — tako je na njem napisano — na zlato mašo, ki jo je letos v avgustu tukaj obhajal naš rojak g. knezoškof dr. Anton Bon. Jeglič. Novi zvonovi imajo iste glasove — e f a e — kot nekdanji, ki jih je pobrala avstrijska vojaška oblast.

JAVOR POD LJUBLJANO.

Par novle vam poročam iz našega Javora. Samostojni so zopet nastopili pred ljudstvom s celo množico letakov, s katerimi pozivljajo »vse na plan« proti krivičnim davkom kakor bi ne vedeli da smo tukajšnje Kmetске zveze brez vsakih pozivov proti vsem krivicam, s katerimi nas oblagodarja belgrajska vlada dan na dan tako tudi proti krivičnim davkom. Piscec teh vrstic je bil na romarskem shodu v Štangi, kjer je bilo toliko romarjev kakor že dolga leta ne pomnijo domačini. Pa kakor hudci iznajde vsako priliko, da seje svoje seme, tako tudi samostojni, ki so izrabili priliko na tem romarskem shodu. Poslali so znanega agitatorja iz tukajšnje župnije, ki je prinesel cel kup plavih listkov in jih delil romarjem. Dne 1. in 2. novembra na praznik vseh Svetnikov in vernih duš je pa prišel v našo župnijo nadaljevati svoje delo, a ker mu pri nas v vasi Javor že nihče ne verjame, je nesel dotične listke kar v gostilno Špan in jih je meni nič tebi nič vrzel na mizo, češ, morda pa dobim katerega, ki bo prišel v gostilno in te listke bral, da mi bo verjel in šel na shod. — Samostojneži! Piscec teh vrstic vam svetuje, da v župnijah Štanga, Janče, Prežganje, Javor in Polica opustite svojo agitacijo, katera toliko zaleže kakor kapija vode v morju, ker tu stoji nasproti močna organizacija Okrajna kmetška zveza s podružnicami v gori omenjenih župnijah, krepko na straži, tako da je vsako zaletavanje od strani nasprotnikov bilo in bo brezuspešno. Nam ne pravijo zastojni razni navihanci trebeljevska republika. — Našo vas tudi zadnji čas obiskujejo razal klativiteži; tako se je priklatil dne 17. novembra neki fant brez klobuka k Mihelinu in prosil za prenočišče. Gospodar ga je sprejel in mu šel na roko. Drugi dan, ko so šli domačini v cerkev k maši, je ošel in odnesel 1600 kron denarja, katerega je ukradel v miznici. Dragi Javore! Piscec teh vrstic vas svari in opominja, da ne prenočevati ljudi, ki nimajo nobenih dokumentov. Kdor je pošten popotnik, ta ima dokumente, kdor pa ne je brez njih, takim ljudem odločno pokažite vrata, ker tako bo najboljše za vas. Isto storite z agitatorji brezverskih strank in časopisov, kateri so zunaj prijatelji vas, znotraj pa največji sovražniki.

IZ GORENJEGA LOGATCA.

Liberalni vodje trepetajo pred sedanji občinskimi volitvami. Vsled tega lažejo in lažejo po njihovi umazani »Domovini«. Predzadnja »Domovina« je pisala, da bodo »klerikaleci« po zmagi popravili župnišče in mežnarijo na obč. stroške z namenom, da bi varali volivce. Ko smo jim pa v predzadnjem »Domoljubu« citirali zakon, kdo je dolžan popraviti župnišče in da je njihova laž izmišljotina, piše spet zadnja »Domovina«, da so klerikalci očetje bili pri konkurenčni obravnavi, ki se je vršila 13. t. m., tiho in celo da je g. Tomožin godrnjal. Tu se je dopisnik »Domovine« spet osmešil. Enkrat piše, da bi »klerikalci« na obč. stroške zidali župnišče, drugič pa da so bili »klerikalci« pri obravnavi tiho. — Tihota pri obravnavi je najlepši dokaz, da so bili »klerikalni« očetje za pravično rešitev stavbenega vprašanja. S pripoznanjem »Domovine« je izključen vsak sum, da bi »klerikalci« po zmagi popravljali cerkvene stavbe na obč. stroške.

Volilni boj se v naši občini nadaljuje. Večina treznih demokratov obsoja sedanje občinsko gospodarstvo. Kuhajo jezo tudi na sedanjega župana, ker ni dopustil za časa italijanske okupacije ceniti škode z izgovorom, da pridejo Jugoslovani, od katerih itak nikdo ner dobi nikakega dinarja za po Italijanih povzročeno škodo. In res, marsikateri je šel na županove imanice, ni dal ceniti škode in danes ko imamo cenilno komisijo v Logatec, ubogi ljudje po večini ne dobijo odškodnine. Tisti, ki so dobili odškodnino se imajo zahvaliti brihtnemu Sajovicu (kakor ga imenuje notar v »Domovini«), ki je bil edini v občini, ki je opozoril župana radi cenitve. Gospod Sajovic je tudi šel na glavništvo in tam poizvedel, da so vse občine razven naše cenile škodo. Le naša občina tega ni napravila in vsled tega, ker ji je načeloval Cavalljere, ki je bil z celo družino v najbolj prijateljskih stikih z Italijani. Trezni demokrati so to svedredili in zato pripovedujejo, da z druge magnetno škrinjico dol, ker če bi spet magnetje zmagali, bomo imeli za župana spet tujeja-notarja, kateri bi pa kot tujeje še slabše deloval v korist občini kot dosedanjji župan-tujeje.

Predzadnja »Domovina« opisuje tudi vojno aprovizacijo. Naševa laži, da so odgovornil tudi »klerikalni« obč. zastopniki. Spet debela laž. V celem obč. zastopu so bili le trije pristaži »Slov. ljudske stranke«, ki pa pri aprovizaciji niso smeli niti vpoštev priti; aprovizacijo je vodil le liberalizem, njemu na čelu g. Punčuh, kar je dokazal lahko s prešiči, ki se jih je redilo iz aprovizacije, dočim so pa občinarji trpeli lakoto. O tem bi znal tudi »intelligentni« Rus pripovedovati, ko je ubogi revež po polomu nakupil od vojakov par vreč moke, katero je takrat krvavo potreboval. Ravno je hotel moko spraviti, ko mu isti liberalizem potrebno moko odzvam in jo zapelje v Korinovo hišo na »varnos«, od koder ni bilo več ne duha ne sluha. Interesantno je bilo, kako je Rus z daljnogledom opazoval »transport« svoje moke v Korinovo hišo.

ZLATOROG MILO

Bleščetečebelo perilo

dobi gospodinja brez truda le z Zlatorogmilom! Radi svoje dobre kakovosti niti namanje ne škoduje perilu!

Volite! Kar piše »Domoljub« je sama resnica. Do sedaj nam ni »Domovina« niti enega članka ovruga. »Domovina« ima opravila le z osebnostmi, peča se rada z umazanin perilom. Mi smo v člankih stvarni in kar navajamo iz naše občine, je do tal vse resnično. Zato bodimo vztrajni, ker dan volitev je blizu. Pravzaprav nimamo veliko časa, ker dan 9. decembra se bliža. Za to vsi naši somišljeniki in nasprotniki sedanjega gospodarstva na delo, na Kalce, da podučimo še tam naše volilce o magnatovih in notarjevih mahinacijah in njihovih načrtih.

Ne samo zmaga, temveč sijajna zmaga mora biti!

d Pianino (ali klavir) za gojence (dijake) misijonščev. Misijonski gojenec zelo pogrešajo pianino (ali klavir). Mogoče ga ima kaka blaga oseba, ki bi jim ga blagovolila nakloniti za misijonski »Bog povrne« ali pa za primerno nizko ceno. Sporočila naj se naslovljajo na »Misijonsko hišo, Ljubljana, Tabor 12.«

d »Katoliški misijoni št. 3 so izšli. Vsebinsko zelo zanimiva. Če mogoče kdo 2. številke še ni prejel, naj reklamira. Reklamacije (ki so zastojne) se naslovljajo »Kat. misijoni«, Ljubljana, Tabor 12.

STRUGE

V nedeljo dne 18. t. m. je prišel k nam na politični shod g. poslanec Škulj. Primahal je kar čez hrib v najslabšem vremenu dve uri daleč. In dasi tudi shod ni bil napovedan, je bil nenavadno številno obiskan. Gospodu poslancu se je prav temeljito posrečilo razkrinkati laži, ki jih razširjajo nasprotniki. G. župan Pogorelec je predlagal zaupnico njemu in Jugoslovanskemu klubu, ki je bila soglasno sprejeta. Nato mu je v imenu vserega občinstva izrekel najtoplejšo zahvalo za njegov trud, da je pridobil občini poštni urad, kar je (navzoče občinstvo) pritrnilo z prisrčnimi ovacijami.

Za naše gospodinje.

CVETLICE NA OKNIH.

Danes pa prinese Domoljub nekaj za dekleta. A to ne pomeni, da bi drugi ne smeli tega brati. Za vse bo, ki jih veselijo cvetlice na oknih naših hiš, bogatih in preprostih, visokih in nizkih. Kako se jim tudi podajol Zmeraj rada gledam košate nageljne, ki padajo ob belem zidu kot škrlatni kraljevi plašč, ali pelargonije in fuksije, ki se zdi, da ne morejo dosti cveteti, dokler jih le boža solnce.

Zakaj pa sedaj pišemo o takih stvareh, si kdo misli, ko sta vendar vse te krasote vzela jesenska megla in mraz? Le počakajte, zdaj je treba pravilno ravnati s temi našimi ljubljenci, da nam prihodnjo pomlad in poletje stotero povrnejo trud in skrb.

O zimski shrambi za cvetlice.

»Zakaj pa večina naših cvetlic izgubi sedaj listje?« Tako se vpraša marsikatera njihova prijateljica. »Saj niso izpostavljene burji in slani; skrbno jih spravljam prej na varno.« Otroci solnca smo vsi; vse rastlinstvo je pa še prav posebno navezано na solnčno svetlobo. Listje ima to važno nalogo, da pripravlja hrano rastlini iz zraka. Za to delo pa neobhodno rabi svetlobo. Iz tega vzroka ne izgubljajo rastline listja v tropskih krajih (to je n. pr. v srednji Afriki, južni Aziji in srednji in južni Ameriki) ker tam ni tako velikega razločka med dolgostjo dneva in noči kot pri nas. Tam je tudi v zimskem času dan približno enako dolg kakor noč.

Z drugimi rastlinami naših krajev se torej pripravljajo tudi naše rože v loncih

na zimsko spanje in važno je, da me, njih prijateljice, to upoštevamo. Spravljajmo torej nageljne, roženkravt, pelargonije, fuksije, oleander, rožmarin in druge cvetlice, ki niso doma iz vročih krajev, na varen kraj! Za to je dobra tudi bolj svetla in ne zatohla klet. Prostor, kamor jih spravimo, mora biti toliko topel, da ne zmrznejo; ne smemo jih pa tudi imeti na preveč gorkem kraju. Kajti če bi bilo preveč toplo, potem rastlina ne more počivati, ampak bo znova prezgodaj poganjala in morebiti shirala do pomladi ali vsaj toliko oslabela, da ne bo več kaj prida iz nje.

(Dalje prih.)

KUHINJA.

Mlečna juha V en liter vrelega mleka vlijavj očasno testo, ki ga pripraviš iz enega jajca, velike žlice moke in toliko mrzlega mleka, da je testo tekoče. Ta juha naj vre 7 minut; osoli jo in daj 1—2 osebama na mizo.

Kolački za božično drevesce. Deni v loncu $\frac{1}{2}$ litra mleka, 20 dkg sladkorja, par zrn soli, 10 dkg sirovega masla, 1 dkg strte jelenove soli, drobno zrezane limonine lupine ali s sladkorjem stolčene vanilije. Po se to v loncu prav malo segreje, zamesi na deski z 1 kg moke. Zgneteno testo ravzaljaj pol mezinca na debelo in zreži z modelčki različne okrogle oblike in te izreži v sredo s prav majhnim obodcem ali naprstnikom. Pokladaj jih na pomazano, z moko potreseno pekačo (piéh) in peci v precej hudi pečici le malo časa, da zarumene. (Jelenova sol se dobi v lekarni in se mora z lesom streti.)

Jabolčni čaj. Preden olupiš jabolko, ga umij, izreži pecelj in muho ter olupi prav tanko, če mogoče tako, da bo le en sam olupček. Posuši take olupke, spravi jih v vrečico na suh, zračen prosor. Kadar se kdo tvoje družine prehladi, skuhaj mu jabolčni čaj. S sladkorja prideneš le malo, ker imajo olupki dovolj sladkobe v sebi.

Dobro zdravilo za želodec je soda. Ako te boli glava in se ti iz želodca treha ali te zgaga peče, deni v mali kozarec v te pol žličice sode (bikarbona), ki se dobi v lekarni, dobro zmešaj in takoj povžij.

Črtice iz sedanjih dni Cerkve

Katoličani in sodobni pisatelji. — Na Francoskem je znan leposlovni pisatelj Péguj, ki piše: »Zgodovina, morda edina zgodovina, ki nas leposlovce zanima, vsekako edino globoka in edino resnična zgodovina, je zgodovina o svetih, božjih stvareh, zgodovina o nadnaravnih dogodkih. Istotam je pisatelj Claudel, ki piše: »Umetnik današnjih dni nosi v sebi strah pred vsem, kar ni v zvezi z Bogom.« Pravitako je na Francoskem priznan pesnik Francis James, ki obdeluje v svojih umotvorih izključno predmete, ki so v zvezi z nadnaravnimi dogodki in je med drugimi tudi spesnil čudovito lepo pesnitev o sv. Jožetu. Po pravici torej pravi nemški pisatelj Platz o francoskih leposlovcih: »Po treh stoletjih kolebanja in omahovanja je v krogu sodobnih francoskih pisateljev prišla na površje izključno globoka katoliška misel.« Podobno je v Italiji. Odločivnega pomena v tem oziru je delo slovitnega pisatelja Giovannijsa

Papini: »Stovia del Christoe« (Kristusovo življenje), ki ga je izdal pred 2 leti. Življenjske pisateljevo je bila sicer dolga veriga zablod in prevar. Nad dvajset zvezkov povesti in pesmi je spisal pred to knjigo in v vseh je Papini postavljaj svobodnega človeka v nasprotje z verujočim. Slepo je zapal, da se more vsak človek iz lastnih naravnih sil vestransko dvigniti, zato je veroval v prebujenje dobrega potom omika. Vojna mu je dala temeljit dokaz, da ni tako, ko so padali bogovi njegove duše v prah, je začel iskati načelo, ki bi bili ogeljni, zdravi kamen za obnovo sveta. Našel je ta granit v evangeljih. Iz njih je napisal svojo »Stovia del Christoe«. V tej knjigi pisatelj nazorno in z močnimi barvami slika zgodbo Kristusovo. Goreč ogenj valovi pod stranmi te knjige, ki vsak dan pričakuje Križanega, da govori z njim. Že dolgo let ni vzbudila kaka knjiga na celem svetu toliko zanimanja. Zraven Papinija in v tesni zvezi z njim nastopa Domenico Giuliotti, napadajoči borec za katoliško misel. Pa nele v leposlovju, tudi v modroslovju se pojavljajo vedno glasnejši glasniki krščanskih načel. Tak je na Ruskem pisatelj Soloviev, na Nemškem Zucken, na Francoskem Emil Boutroux, na Angleškem Newman, v Ameriki James, v Italiji Gemelli, na Poljskem Lutoslawski, na Češkem Čada. V njih gleda češki modroslovec glasnike prihodnje modroslovne vede, ki bo v popolnem soglasju z načeli krščanstva.

To in ono.

Luč v steklenici. Iz ameriških Zedinjenih držav poročajo, da so dobili neke vrste umetno luč, ki je nekako v steklenico vjeta solnčna svetloba. Čudotvorni iznajditelj pravi, da je napravil neko radioaktivno tekočino, ki jo je treba samo v steklenico zapечатiti in imamo za več let luč, ne da bi nam bilo treba še kaj drugega narediti. Ne pove nam pa, kako močna je ta svetloba, in je tudi tako draga, da si jo a zenkrat omislijo lahko samo milijonarji. Zato je ta iznajdba za splošnost še malo uporabna, postane pa lahko s časom velikanskega svetovnega pomena. Iznajditelj pravi, da nam bo ta luč pozneje nadomestila elektriko, petrolej, premog in vse druge gorivne in svetilne snovi. Prihranki bi bili seveda ogromni in bi bila ta iznajdba največja od takrat, ko so ljudje začeli uporabljati ogenj.

Nasna operacija pred 3000 leti. Ni še dolgo, ko se je nekemu kirurgu posrečilo nadomestiti izgubljeni nos s tem, da je izrezal bolniku kožo iz čela, iz nje naredil nekak nos in ga pustil zarasti se na pravem mestu. Seveda se rana na čelu tudi zaraste. Mislili so tedaj, da je to višek moderne operacije. Sedaj so pa v nekem budistovskem samostanu na Tibetu našli rokopis, v katerem je popisan način popolnoma sličnih in izvrstno uspešnih operacij, in sicer že 500 let pred Kristusovim rojstvom. Neprjetno je bilo le, če je kirurg imel smolo in mu je pacient umrl: odrezali so kirurgu roke.

Ameriški čudaki in športniki. Prejšnje mesece so časopisi poročali o plesalcih, ki so plesali tako dolgo, da so se mrtvi zgrudili. Podjetne glave so prišle pa še na druge misli. V kanadskem mestu Montreal se

je neki gospod, posestnik prav trdnih nog, sprehajal 42 ur po mestnih ulicah, je od utrujenosti zaspal, a šel še speč naprej. Še bolj originalna je pa ideja, ki jo je imel neki Kilbane v Chicago. Začel je žvižgati in je brez prestanka žvižgal 18 ur in 30 minut. To je pač vrhunec v žvižganju. Dvanajstletni Mehikanec L. M. Franco je pa neprestano biljardiral 57 ur in 40 minut ter dosegel v tem času 5500 točk; njegov najvarnejši tekmeč, mojster Rodolfo Flores, je zdržal samo 52 ur in 20 minut, točk je pa dosegel 2500.

Listek.

Dekle z Močevja.

(Švedski spisala Selma Lagerlöf.)

(Dalej.)

Ko mu je Helga dala roko, je odložil sekuro in hitro rekel: »Hvala za ves ta čas in je začel zopet delati. Helga mu je hotela reči, da uvidi, da je on ne more obdržati, in da je vse njena krivda. Toda Gudmund je s tako silo udarjal, da so letele trske okoli njega in tako se ni mogla odločiti, da bi mu kaj rekla.

Najbolj čudovito pri vsej stvari pa je bilo to, da je sam gospodar, stari Erland peljal Helgo na Močevje.

Gudmundov oče je bil majhen, suh mož, s plešasto glavo in lepimi, razumnimi očmi. Bil je tako molčeč, da včasih po ves dan ni z nikomur izpregovoril besedice. Dokler je šlo vse tako, kot mora iti, ga ni bilo niti opaziti. Če se pa kaj ni ujemalo, je prišel in rekel in naredil, kakor se je moralo narediti, da je bilo zopet vse v redu. Bil je zelo vešč v računovodstvu in vsi možje v fari so imeli vanj veliko zaupanje.

Stari Erland je peljal torej Helgo po slabi poti domov in ni dopustil, da bi na kakem strmeh kraju stopila z voza. Ko so dospeli na Močevje, je dolgo časa sedel v koči in govoril s Helginimi starši ter jim povedal, kako sta bila on in mati Ingeborg z njo zadovoljna. Samo zato, ker sedaj ne rabijo več toliko dekel, so jo poslali domov. Morala je iti, ker je najmlajša. Ni se jim zdelo prav, da bi katero drugo, ki je že dolgo pri njih, poslali proč.

Erlandov govor je napravil dober vtis in starši so Helgo prav prijazno sprejeli. Ko so poleg tega še slišali, da ima tako velika naročila, da si bo s tkanjem lahko služila kruh, so bili prav zadovoljni, da ostane doma.

4.

Gudmundu se je zdelo, da je ljubil Hildur, Erikovo hčer, do onega dne, ko ga je prisilila, da ji je obljubil, da bo Helga odšla iz Nerlunde. Vsaj nikogar ni bilo, ki bi ga bolj cenil in spoštoval. Nobenega mladega dekleta ni mogel primerjati s Hildur in je bil zelo ponosen na to, da jo je pridobil. Prijetna mu je bila tudi misel, da bo v prihodnosti živel z njo skupaj. Bogata in ugledna bosta in Gudmund je imel trdno zavest, da je prijetno živeti na domu, kjer gospodinji Hildur. Rad je mislil tudi na to,

da bo imel mnogo denarja, če bo z njo poročen. Lahko bo izboljšal svoje gospodarstvo in razširil domačijo, tako, da bo pravi veliki kmet.

Ono nedeljo, ko je šel s Helgo iz cerkve domov, se je peljal zvečer v Alvakro. Tedaj je Hildur pričela govoriti o Helgi in rekla, da noče priti preje v Nerlundo, dokler ne bo ta deklina proč. Gudmund je skušal najprej vsoto stvar zaobrtniti kot šalo. Toda kmalu je uvidel, da misli Hildur resno. Gudmund je Helgo zagovarjal, rekel je, da je bila še tako mlada, ko je že šla v službo in zato ni čudno, da je padla v nesrečo, ko je prišla v roke tako slabemu človeku kot je Per Markusson. Odkar pa se je njegova mati zavzela zanjo, se je vedno dobro obnašala.

»Ne more biti prav, če bi jo zopet zapodili,« je rekel. »Lahko bi zopet zabredla v revščino.«

Toda Hildur ni hotela popustiti.

»Če ostane to dekle v Nerlundi, ne morem jaz nikdar tja,« je rekla. »Take osebe ne morem trpeti v svoji hiši.«

»Ti ne veš, kaj delaš,« je rekel Gudmund. »Nihče še ni materi tako dobro stregel kot Helga. Vsi smo veseli, da je prišla k nam; preje je bila mati večkrat sitna in slabe volje.«

»Saj te ne silim, da jo pošlji stran,« je rekla Hildur, toda videlo se je: če Gudmund v tej stvari ne bi izvršil njene volje, bi bila odločena odstopiti od poroke.

»Dobro, naj bo tako, kot ti hočeš,« je rekel končno Gudmund. Uvidel je, da radi Helge ne more postaviti na tehtnico vse svoje bodočnosti. Bil pa je zelo bled, ko je tako popustil in ves večer je bil molčeč in zlovoljen.

Ta stvar je namreč Gudmunda prestrašila, da Hildur mogoče ni taka, kot si jo je predstavljal. Ni mu ugajalo, da je uveljavila svojo voljo preko njegove; najhujše pa je bilo: ni si mogel utajiti, da je krivično postopala. Rekel si je, da bi z veseljem odnehal, če bi se ona pokazala velikodušno; toda zdelo se mu je, da je bila le majhna in brezsrčna.

Od tedaj naprej je Gudmund vedno, kadar je prišel s Hildur skupaj, čakal, da bi se to, kar je mislil, da bo našel v njej, zopet pokazalo. Ko pa je bilo njegovo nezaupanje vzbujeno, ni trajalo dolgo, da je opazil, da marsikaj ni tako, kot bi si želel.

»Taka je, da najprej misli nase,« je mrmral vsakokrat, ko se je ločil od nje. Vprašal se je, kako dolgo bi pač vztrajala njena ljubezen, če bi prišla preizkušnja. Skušal se je tolažiti s tem, češ, vsak človek misli najprej nase; toda takoj se je spomnil Helge. Videl jo je, kako je stala v porotni dvorani in iztrgala sveto pismo, slišal jo je, kako je zaklicala: »Tožbo hočem umakniti. Se ga ljubim in nočem, da bi krivo prisegel.« Želel si je, da bi bila taka Hildur. Helga mu je postala merilo, po katerem je sodil ljudi — resnično ni jih bilo mnogo, ki bi imeli tako ljubeznipolno srce.

Od dne do dne mu je Hildur manj ugajala; vendar mu ni nikdar prišlo na misel, da bi mogel odstopiti od poroke. Skušal si je dopovedati, da je vsa njegova zlovoljnost le prazne čudne misli. Pred par tedni jo je še smatral za najboljšo, kar jih je.

300%

Imaš bolečine v obrazu? V celem telesu?

Uporabljal Elza-fluid!

Potrebuješ li dobrodejno in okrepujoče mazilo?

Uporabljal Elza-fluid!

Ali te muči glavobol? Zobobol? Trganje?

Uporabljal Elza-fluid!

Ali želiš najboljšo za negovanje zob, kože, glave?

Uporabljal Elza-fluid!

Ali si preveč občutljiv glede mrzlega zraka?

Uporabljal Elza-fluid!

Ali želiš dobro domače in kosmetično sredstvo?

Uporabljal Elza-fluid!

Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in boljsega delovanja, kakor francosko žganje. — Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi ti rečeš

**to je najboljšo,
kar sem kedaj okušal!**

Išči Elzafluid v vseh tozadevnih poslovalnicah, vendar pa zahtevaj le pravi Elzafluid lekarnarja Feller. Ako naročiš naravnost, stane s pakovanjem in poštnino, če se pošlje denar naprej ali po povzetju

3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev
12 dvojnate ali 4 specialne steklenice 85 dinarjev
24 dvojnate ali 8 specialnih steklenic 151 dinarjev
36 dvojnate ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev

Kot pr'mot: Elza-obliž zoper kurja očesa 4 in 6 Din; Elza-mentolni črtniki 7 Din; Elza-švedska tinktura za želočec — Din; Elza-začorski prsni in kašeljni sok — Din; Elza-ribje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolonska voda 15 Din; Elza-šumski miris za sobo 15 Din; Glycerin 480 in 18 Din; Lysol, Lysoform 25 Din; Kineški čaj od 2 Din dalje; originalno Radikum francosko žganje, velika steklenica 15 Din; Elza-mrčesni prašek 10 Din, strup za podgane in miši 8 Din. Za pr'mot se računa zavojnina in poštnina posebej.

Na te cene se računa sedaj 10% doplačila.

Pisma naslovite natančno na Eugen V. Feller, lekarnar, **Stabica Donja**, Elzatrž št. 16, Hrvatsko.

Toda večkrat je imel težko srce in vselej, kadar je imel v mestu kaj opraviti, je skušal v pivu ali vinu najti dobro voljo. Ko je izpraznil par steklenic, je bil zopet ponosen na svojo oporoko in zadovoljen s Hildur. Potem sploh ni vedel, kaj ga pravzaprav muči.

Gudmund je večkrat mislil na Helgo in je čutil hrepenenje, da bi jo videl. Mislil je, da ga Helga smatra za slabega človeka, ker ni držal obljube, ki jo je prostovoljno dal, da je namreč ne bo podil stran. Ni ji mogel razložiti, niti se ji opravičiti, in zato se je izogibal, da bi jo srečal.

Nekega jutra pa, ko je šel Gudmund baš čez cesto, je srečal Helgo. Prišla je v dolino po mleko. Gudmund se je obrnil in se ji pridružil. Videlo se je, da se ona njegove družbe ni preveč razveselila. Šla je hitro, kot da hoče mimo njega, naprej in ni rekla besedice. Tudi Gudmund je molčal, ker ni prav vedel, kako naj začne razgovor.

Od drugega konca ceste se je tedaj pripeljal voz. Gudmund, zatopljen v misli, ga ni opazil, toda Helga ga je videla in se je hitro obrnila h Gudmundu:

»Ni potreba, Gudmund, da bi šel še dalje z mesoj; kajti če prav vidim, se pelje nasproti župan iz Alvakre.«

Gudmund je hitro pogledal, spoznal konja in voz ter naredil kretanje, kot da bi se hotel obrniti. A že v prihodnjem trenutku se je zvravnal in šel mirno dalje ob Helgini strani kakor preje; in ločila sta se, ne da bi ji rekel besedice. Toda ta dan je bil tako zadovoljen sam s seboj kot že dolgo ne.

Božič v gozdu.

(Dalje.)

Priloma ji prisodno, vsakega roki v žep in koruči poteg nje, toda pazi nanjo, da ne bi mogla usteči. In kot bi bilo vendar dobro imebi na poti v deželo snikamorc tovarisa, mu obnavlja sledi mala duševna postojavnica v zapuščenih vrtih; na devetjokih se do glaznej poznajo strelski ljudene in hrovnate zemlje, leva noga tici v napačno zapeti dokolozki, dočim je desna brez nje, ima pa zato v nogavici veliko luknjo, ki se sveti stoznjajo belo koleno. Ko tako gre poleg nje, zadrli iz šaha razločen duh po revnih ljudeh, duh malokraj zraselih sob, duh v sobi kuhanskega kishoga zelja in stotih drugih neselolodnih stvari. Toda nosna kost je oblikovana lino, oči dolge s širokimi vešami, ki so tako nohne, da se svetila stoznjajo zemel, ako zapre oči.

»Čeje ušla si?«
Deklica se prestavila in sinals stoji tako razločno zapisan na njenem obrazku. Mož pa se zopet prisodno nasmeji.

»Ako potujejo ljudje v deželo snikamorc, so gotovo prišli in kako deželo sodkoda, kjer jim ni bilo povsedil.«

»Pa ne grem tudi nič več nazaj.«

»Tako tvoje so te imeli?«

»Ne, trdo ne. Toga ne smem več, vošč.«

Tako zaupljiva je že postala. In precej časa že korakala po zasneženem gozdu, on pa čaka s svojim zamovanjem otroške duše; marsikdo ima tak čut za otroško dušo in ve, da z vprašanji otroka samo odvrne s pota njegovih misli, in da si pridobi njegovo zaupanje napreje, če blagohotno čaka. Toda njen korak je vedno počasnjej, vedno težji in ko dosežeta kup suhlnoli, obidec seveda v ledeno obkoto, sede marna nanj in vede zelo utrudno in s finoso dobro vzgojeno dekliso:

»Bvala lapa, jaz oslanem tukaj.«

»Trudna?«

Sede nasproti njej na kup kamenja in pretrifa nosi drugo prek druge: »Zvolite morisa zanj jabolko, mala gospodična?«

Oči ji zablišče in majcena ročica obnavlja

se seže po jabolku in nalahno ji zarde lic: »Dobro je.«

In zdaj pripoveduje: »Tokrat mi je šivilja Rozika tudi eno podarila: pa sem je skrila v posteljo in jedla ponoči, ko so vsi odšli. Ali ni bilo to lepo od Rozike? Rdeče lase ima in staneje v mali hišici, ki stoji pred njo poleti visoki stebri rdečega cvetja; in ima devet bratcev in sestric in ko pride zvečer domov, napravi še vsem obleke.«

»Pridna Rozikal! In kje je hišica, ki stoji pred njo poleti stebri cvetov, najbrže rdečega sleza?«

»Najprej je zeleno polje, potem belo zvezdice in rumeno kronice, ako solnce prijazno sije in nato pridete do strmih dreves, ki strme kvilšku in johejo.«

»Tedaj bi bilo najbolje, ako se dvigneva in greva k šivilji Roziki. Gotovo ima še kako jabolko; jaz namreč nimam nobenega več. In sadež tukaj je mrzel in v zanemarjeno nožico ti je mrzal.«

Mala pa zopet odkima: »Tukaj hočem ostati. Sicer bi bila vsa moja dolga pot zaman.«

In zdaj sveti polno sladko otroško zaupanje iz dvignjenih, mlilih oči. »Tudi ne maram nič več nazaj in bočem počakati, da se znoči in lačna nisem več, ker si mi bil dal jabolko.«

»Ponoči bočeš ostati tukaj in se ne bojiš? Potem te pa čaka nekaj neprijetnega. Ali ne veš, da ljudje v hudem mrazu zaspe in se nič več ne zbude?«

»Jaz že ne bom zaspala. Saj vendar čakam! Pogledaj ta drevesa ob poti in bele mečke in kronice in srebrno reso in biserne vence in trakove! Zakaj so se vse tako oblekle? Vse čakajo, in da pride nekaj, vedo prav dobro. In preje je šla mimo mene arna, me pogledala in je tudi vedela.«

»Tudi ti čutiš to, ti? Ti mala dušica! Kako ti je ime?«

»Veliko imam imen, pa ni enega pravega. In ponoči se mi zazdi, da dobim primernega, zjutraj pa je že zopet pozabila. »Mala revica,« mi pravi moj atek. Toda ne maram tega imena. In šla sem proč, da je pa to resnično božični gozd, sem videla šele, ko sem prišla noter.«

Tedaj se mož prikloni, dvigne stranico kljub ostrmu duhu iz rube na koleno in zavije mrdlo nogo s luknjo v nogavici v svoj suknič. Sedaj se ga nič več ne boji in iztika po jelenjih gumbih na sukniču.

»Veš ti, vse to v Jezuščku, ki prinaša lepe stvari, je zlagano. Saj je vse v katiblogu. Punciki in voščiki in vojaki in vse. In če bi bil res pravi Jezušček, bi moral vedeti, da ne maram novih puncik, ki mi ne vedo o meni in me ne poznajo.«

»Stare ti paš poznajo?«

»Ko jih pa vendar zvečer vedno položim v posteljo in jih nitdar ne pustim na kakem stolu. Toda pred Božičem stare puncike vedno odidejo in doba jih gradi otroci in če jih pozneje zopet vidim, nosijo amazane obleke in Micača z lepimi kotrditi jo imela samo eno oko in roka ji je visela navzdol. In zdaj se nič več ne igram s puncikami.«

»Tako so se ti pristadila, uboga dušica!«

Toda mala mora presli svojo nit naprej. »In pravi Jezušček, ki ve, kaj koga veseli, pa ne pride k meni. Zato sem prišla venkaj v gozi. Postuj, kako stiče drevo. In če te Jezušček, mora priti semkaj. In če bi zaspala in bi mi ne bilo treba več pustiti se zasmehovati, češ, da sem tako revica in ne znam govoriti prav, kot znajo drugi otroci takoj, pa bi prišel Jezušček mimo in bi tako drohno cingljal s svojim zvončkom... Ali ne slišiš? Odkar sem v gozdu, ga slišim in sem šla za njim tako daleč, tako daleč, da ne znam nič več nazaj, ker je mnogo preslalo. In če bi zaspala, bi prišla moja mamica in me vzela s seboj; v srebrni rakvi spi in mojega malega brata drži na rokah. In ta sme vedno ležati pri njej, medtem ko se moram jaz učiti in spati sama v postelji ter smem jokati samo tlo, da me nihče ne sliši. In morja bi me vzela potem na drugo roko. O, hotela bi ostati pri njej v srebrni rakvi. Potem naj bi se mi smejali; nič več ne bi slišala, ker ima rakev debele železne duri in pečat na njih in nihče ne sme noter.«

»In smeh, in tako bolj revno dušico, če ne najde pravih besed?«

»Ali ne veš tega? Tudi tebe vsi zasmehujejo!«

»Meno? Ja, ali me poznáš?«

»Ti si grof iz podrtije. In zakaj ne daš ničesar miškam, drobecim, malim, ki znajo kot ljudje sedeti in jesti z ročicami; zakaj jim ne daš? Mami si takoj dal jabolko.«

»Tako — grof iz podrtije mi pravijo! Ni slaboj vedno je dobro, če ve človek za svoje ime,« govornja grof. »Grof iz podrtije in kakšne budovite stvari veš ti! V srebrni rakvi leži tvoja mamica, ti revica! Pa odkod si? In zakaj ne dam miškam nič jesti?«

»Mnogokrat slišim, kaj govore v šivalnici, ki ima okno proti lipi, kamor imam napravljene slopnjice in Marjeta, ki je debela in ima brke kot kak gospod, pravi, da je sramota, ker stanujeje v teh postirinah in si tak revež, da človeku, ki gre mimo tvojega zidovja, prihite naproti miške z objokanimi očmi.«

In zdaj se zasmije grof; pretresljivo in močno zadoni iz prsi krepak glas v začarano gozdno tiho. Dušica se skoro ustraši; nato se takrat oglasi njen tenkozveneči smeh, kot bi pliček pobjuni s perotjo ob struno, da tiho zazveni.

»Ne, prehudo so govorili — in na miške bočem paziti, da dobe dostojne hrane.«

»Videla sem te potem, ko si prišel mimo s hlapcem, ki je kot Turek s svojo rdečo ruto in tako si se mi zasmilil, ker si tako reven in tako velik kot nikdo in se niti male miške pri tebi do silega ne najedo. Toda zdaj to ni res! Te ženske pogosto lažejo.«

Odkod vendar ta deklica, ki ji mamica spi v srebrni rakvi? Iz malega mesta ni, tako daleč ni mogla priti. Njena govornica zveni tuje in se semtertje malo zatika, kot bi ne bil to oni jezik, ki v njem vedno govori. Kakšen val usode je zanesel ubogo dušico v to gorovje? Ljudje iz gozdnatih krajev radi potujejo. Ni je hiše v starodavnem, sredi gozdov stoječemu mestecu, ni vasice v bližnji okolici, kjer ne bi imeli vsaj enega družinskega člana ostran morja. Vsakokratna usoda jih doleti, te ljudi iz gozdov: pridejo do denarja in časti in zopet choje zguba. Toda deklica ni potobna tej vrsti ljudi. Lahko bi zdaj iziščal iz nje, odkod da je, toda tako lepo je poslušati v tem začaranem gozdu njen pravičnik glasek. In vendar bi moral poznati te fine poteze, te dolge trespainice; kot uganjka mu je vse, uganjka, ki se mu mora vsak čas razvodljati. Toda saj jo gotovo prinese domov. Morja bi se zlelo njenim domačinom, ki tako malo poznajo to revno srcece, dobro, ako se iznebe male skrbi. In že začne tusti v njegovem sreč dajno slobotno upanje, da je tako. Morja je deklica uboga sirota med tujci, ki jim ni zanjo, za dušico! Toda takoj ozmerja samega sebe: sanjač! Otroci, ki jih po vsej priliki oblagodari Božič s puncikami »iz kataloga«, niso revnih ljudi otroci. — Tedaj položi deklica zavito glavico na njene prsi: trudna je in vesela, kot bi ji bilo že pripovedovanje oivzelo kamen raz sva. Tako je skrta, kot bi jo zaklepal bel obroč slove no moičevih dreves in bi jo zaklenil za vedno in vedno in morja še Jezušček pridi.

(Dalje prih.)

Tvrda F. Faidiga sin

preporoča vsakovrstne lesne omare (kostine) z ladejo in tudi visoke iz trdega in mehkega lesa, postelje, mize, modrece spleb vse pohištvene dele dobil edino te

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti 11.

Jugoslovanski kreditni zavod

V LJUBLJANI, Marijin trg št. 8

registrirana zadruga z omejeno zavestjo

ap.rojema, vloga obresti brez od-
na knjizice in 7% bitka rentnega
plača čistih in invalidskega
davka. Za večje in stalne vloge kakor tudi
vloge v tekočem računu obrestovanja po
dogovoru. — Podeljuje kratkoročne trgova-
ške in personalne kredite najkulantnejše.

IZJAVA.

Podpisani Franc Šubelj preključujem vse, kar sem mogoče v vinjenosti in razburjenosti govoril o Franci Smrekarjevi in o njenem rajnem možu Bernardu; obžalujem to in obljubljam, da v bodoče ne bom nikoli več kaj takega govoril.

FRANC ŠUBELJ.

Vrtnarskega vajenca iz pošt. hiše sprejemem takoj. MATIJA KEŠE, Ljubljana, Linhartova ul. 5.

čevljiarskega vajenca s dežele od dobrih poštenih staršev sprejemem takoj. — Janko ZALETEL, Fužine št. 6, Sp. Hrušica. 7454

BRINJE

prvovrstno blago, zopet na zalogi. — FRAN POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

čevljiarskega vajenca sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji JAKOB TORKAR, čevljarstvo, Gorje pri Bledu. 7544

Pošteno in pridno dekle zmožno nekoliko šivanja in dobro računarico, sprejemem kot pomoč v trgovini in gospodinjstvu. Natančne ponudbe na upravo «Domoljuba» pod naslovom: Poštena 7478.

Posestvo pri Rimskih toplicah 3½ orale veliko, vinograd, krasen sadonosnik, niive, travniki in gozd, stanovanjsko in gospod. poslopje ter zidanca, NAPRODAJ. — Pojasnila daje FRANC KREUH, Rimske toplice. 7490

BRINOVO OLJE

KUJUJE po najvišjih dnevnih cenah v vsaki množini drogerija A. KANC, Ljubljana, Židovska ulica št. 1. 7472

HALO! HALO!

JURČE: Špela, kam pa tako zgoda?
ŠPELA: Ah, v mesto moram po zdravila.
JURČE: Kaj se je pa zgodilo?
ŠPELA: Ah, Jurče, veš, naš oče so kupili čevlje za vso družino, da bi ceneje kupili. Zdaj pa, ko je padel prvi sneg, so pa tudi čevlji raztrgani in vsa družina je ne samo bosa, ampak tudi prehlajena. — Jaz, uboga para, moram pa v tem vremenu še v mesto hodit napol bosa.
JURČE: Špela, ti se mi že smiliš, ali vaš stari pa nič, zakaj pa ne kupi usnja pri PERKOTU. Ali ne ve, da: Kdor hoče svojo družino dobro obuti, naj kupi USNJE na sejmu v NOVEM MESTU, KAMNIKU, ŽUZEMBERKU, MOKRONOGU, LITJI in METLIKI

na stojnici Franc Perko.

Marija Rogelj

Manufakturna trgovina, LJUBLJANA, se nahaja sedaj v

Lingarjevi ulici št. 4, druga ulica čez frančiškanski most.

Velika izbira stofov, cajfov, porhanta, plavega in belega blaga. — OPREME za neveste. — ODEJE, kovrči, moško in žensko perilo, slingarija. — Blago dobro, cene nizke.

Rabljeno

sodarsko orodje

KUPI trgovina z vinom AND, MEJAČ, Komenda pri Kamniku.

Hlapca h konjem (kočijaža)

treznega, vsestransko zanesljivega, srednje starosti, s dobrimi spričevali proti dobri plači in celi oskrbi v hiši sprejme M. DOLNICAR, restavrat, na glavnem kolodvoru, Ljubljana.

Semensko DETELJO

kupi vsako množino FRAN POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 7402

Svarilo!

Ne kupujte KAMGARN, SUKNO in drugo modno BLAGO, preden si ne ogledate najdovršenejših ČESKIH in ANGLEŠKIH izdelkov pri:

Lenasi & Gerkman LJUBLJANA

Kadar greste v Ljubljano

ne pozabite ogledati si v TRGOVINI

F. Češnovar, na Starem trgu št. 16,

sukna, lodna, oblek, hlač, barhenta, srajc, zimskega perila, nogavic, rokavic, zimskih ženskih majc, otroških čepic, kravat, robcev itd. itd. — Čudovito nizke cene! — Razpošilja tudi po pošti! — Zahtevajte vzorce in cenike! 7268

Kostanjevega LESA

KUPLMO vsako množino. — Ponudbe z navedbo cene za 100 kg franco naloženo na vagon je staviti na tvrdko PATERNOST & REMIC, Ljubljana, Slomškova ulica 11. — Telefon 589.

Slavonski sok

prijetno učinkujoče sredstvo proti nadušljivemu kašlju, kataru v prsih in pljučih, hripavosti itd.,

Pakračke kapljice

zdravilo proti želodčnim bolečinam,

in Febri-Fugo

nenadkritljivo sredstvo proti mrzlici in malariji, se dohva — najmanj po 3 zavoje — edinole v lekarni pri »Zlatem orlu«, Mr. J. SVOBODA, PAKRAC, SLAVONIJA.

POZORI Za društva. **POZORI** ki uprizarjajo gledališke igre, izdelujem nove **umetne brade** ki ne rabijo lepila. 6 brad za različne maske in barve 65 Din, 10 brad 90 Din. — V zalogi so garniture šmink, osembarvne, lepilo, Lasne kite po nizki ceni. — Izdelujem po naročilu gledališke vlasulje. — Kupujem ženske zmešane lase po najvišji dnevni ceni. I. dolenjska lasna industrija **I. Svetec, Novo mesto.**

Kupujem vsakovrstne surove kože po najvišjih dnevnih cenah **Prodajam usnje** od najfinjših do najnavadnejših vrst **Sprejemam** v obdelavo vsakovrstne surove kože po zmernih cenah.

ANDREJ OMERZA

trgovina z usnjem in surovimi kožami LUKOVICA pri KAMNIKU.

Ako se hočete za zimo

preskrbeti z dobrim, trpežnim blagom za vrhajo in spodnjo obleko, obrnite se na občeznano trgovino

F. in I. Goričar, »PRI IVANKI« Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29,

katera je ZNATNO ZNIZALA CENE vsemu blagu. Nikdo naj ne zamudi te ugodne prilike! 6931

Edon Koutny

špecialna trgovina z orodjem, stroji in tehničnimi potrebščinami naznanja uljudno, da se je preselila na Aleksandrovo cesto 7 (vagal Bethounove ulice)

ter prosi svoje cenjene odjemalce nadaljne naklonjenosti.

NAZNANJAMO

da smo OTVORILI TRGOVINO z usnjem iz prvovrstnih tovarn in nakup vseh vrst surovih kož

Maschke & Komp.

Cesta na juž. železnico, nasproti spediterju Ranzingerju, LJUBLJANA.

Poroč. prstani
Double verižice
Stenske ure
Bucilke
Zerne ure
Uhani

Najstarejša trgovina ur., zlatolno in srebrnine
F. ČUDEN
LJUBLJANA 22, Pre. crnova 1

Nekdanje »SKOFOVA« vinska klet, Pred Škofijo 1 otvorena. — Točijo se fina pristna VINAI

Na veliko in malo!

Priporočamo najboljšo šivalno stroje Gritzner

za rodbinsko in obrtno rabo, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje. — Edino pri:

Josip Peteline, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Miši, podgane, stenice, ščurki

in vsa golasec mora poznati ako uporabljate moja najboljša preiskuhena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim in hišnim mišim Din. 7-50, za podgane Din. 7-50, za ščurke Din. 7-50, za stenice Din. 7-50, učilov, moljev Din. 6-—, proti mršesom Din. 7-50, masilo proti ušem pri ljudeh in pri živini Din. 4-—, za uši v obleki in perilu Din. 7-50, tinkt. proti mršesu na sadju in na zelenjavi Din. 7-50, proti mravljam Din. 7-50.

Preprodajalci dobre popust Pošilja po povzetju
Zavod za ekspedicijo: ARTES, kem. laboratorij
M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, Zagreb 1.

CEMENT

PRIMA PORTLAND,

domaćih in dalmatinskih tvornic po konkurenćnih cenah stalno na zalogi pri

I. PESTOTNIK in DRUG :: Ljubljana, Dunajska cesta št. 33, »Balkan«. Int. telefon 366.

SUHE ČEŠNJE

za žganjekuho nudi SEVER in KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 6783

Pri nakupu zimskega blaga za ženske in moške obleke, zimske rute, ogrinjalke, plete, rjuhe, koce in odeje se priporoča obveznana trgovina

Janko Češnik, Ljubljana

Lingarjeva ulica. Stritarjeva ulica.
Cene zmerno nizke.

MODROCI vseh vrst

federmodroci po 1700.— kron, vrhni afrik po 1600 kron, fini žimnati po 3600.— kron. LEPA ŽIMA po 160.— kron kg dalje.

NAJBOLJŠE BLAGO NA IZBIRO in DOBRO DELO vedno v zalogi. OGLEJTE SI!

Se priporoča

RUDOLF SEVER

specialna zaloga tapetniških izdelkov, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 6.

200 kron na dan lahko vsak zasluži doma v svojem kraju, kdor hoče moje izdelke prodajati. Pošljite mi za pojasnilo znamko za odgovor in svoj natančen naslov. — JOSIP BATIC, LITJA. 6733

Čisto zastoj

ne, ampak po izredno nizkih cenah dobite

vse vrste sukna, hlaćevin, žameta, barbenta, flanele, klofa, platna, trikotaže, jopic, pletov, ogrinjalk, nogavic, prvovrstnih nahrbtnikov v vseh velikostih (domač izdelek) in najrazličnejše drugo blago

V NOVOOTVORJENI TRGOVINI

»DANICA«, Majzelj & Rajšelj,

LJUBLJANA :: Turjaški trg št. 1 (bivša »Preskrbovalnica«).

Samo dobro, solidno blago. :: Postrežba točna.

Cene konkurenćne.

Istotam se dobi USNJE vseh vrst po najnižjih cenah. — Vsak si naj ogleda! — Nikdo ni prisiljen kupiti.

Na drobno! 5860 Na debelo!

Bronaste zvonove
vliva

najceneje in z do-
bavnim roko " do
3 do 5 mesecav

Zvonarna in livarna
št. Vid nad Ljubljano.

ZA SLABOTNE OTROKE je najboljše sredstvo in mnogo izdatnejše od RIBJEGA OLJA

Emulzija ribjega olja.

Vsak teden sveže prirejena. - Zaloga domaćih in tujih specialitet. - Zajamćeno pristno Ribje olje.

Nova lekarna R. RAMOR,

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 36, 1 minuto od Glavnega kolodvora. :: Najpriroćnejše za vse, ki hodijo v Ljubljano po zdravlila.

MASTIN primešaj v krmo, angleški krmlini prašek za živino, po pošti 5 zamotkov po 1, kg za 36 Din. Glesom ukaza dež. vlade v Ljubljani smejo prodajati Mastin lekar-narji, trgovci, kramarji, kmetijske in konsumne zadruge. — Dalje od teh zahtevajte:

SLADIN hrana za dojenčke, za otroke. Krepek zajutrek za odrasle, daje bolnikom kri, moć, zdravje. Z njegovo uporabo se prihrani mleka in sladkorja. To dokazuje na tisoće zahvalnih pisem. Po pošti 5 zamotkov po 1, kg 60 Din.

GARJE kraste, lšaje odstranjuje pri človeku in živalih Naftoi-mazilo, ki je brez duha in ne maže perila. — 1 lonćek za eno osebo po pošti 7 Din. pri

TRNKOCI, lekarna, Ljubljana, Slovenija SHS.

Po ću

dovito nizkih cenah kupite
lato

volneno blago

za ženske in suhno za moške
obleke, kakor tudi vse drugo

manufakturno rabo v vele-trgovini R. Sterneckl, Celje. Trgovci engros-cene. Radi plodnega pomanjkanja denarja treba povsod štediti tar-
je dolžnost vsakega, da se celje v Celje in poskusi en-krat kupiti v veletrgovini R. Sterneckl.

SINGER šivalni stroji

Na celem svetu znani kot najboljši.

Podružnice in zastopstva v vseh mestih.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 3. — Centrala za državo S. H. S. Zagreb, Marulićeva ulica 5, II. kat.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palaći (vis à vis hotela »Union«).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Gospo-darsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize sprejema vloge v tekoćem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse banćne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblašćeni prodajalec srećk Državne razredne loterije.